

Mariatál®

Spravodaj obce Marianka

2/2008

**Kanalizácia
konečne
funkčná**

**OBNOVA
KAPLNIEK
vo Svätom
údolí**

**Názov
časopisu
PATRÍ OBCI**

**Čo nového
V ŠKOLE?**

**Stretnutie
seniorov**

**Recepty
na slávnostný
stôl**

**Zmeny
v odchodoch
autobusov**

www.marianka.sk
mariatál@marianka.sk

"Vážení obyvatelia Marianky, vážení čítatelia. Je tu opäť december, čas pre nové číslo obecného časopisu Mariatál, čas pre bilancovanie uplynulého roka."

Projekty financované z EÚ

V tom období sa podarilo ukončiť dva projekty financované z fondov Európskej únie. Jedná sa o Informačný systém obce Marianka v hodnote 3,2 mil. Sk a Podporu cestovného ruchu v obci Marianka prostredníctvom informačno – propagačných nástrojov v hodnote 3.1 mil. Skk.

Projekt týkajúci sa informačného systému má za cieľ umožniť občanom, aby si na infokiosku, ktorý je umiestnený pri Obecnom úrade, vytlačili rôzne tlačivá podľa potreby. Zároveň poskytuje možnosť realizovať rôzne ankety, prieskumy a pod. a pomáha pri archivácii rôznych dokumentov, evidencii stavieb a evidencii občanov.

Druhý projekt „Podpora cestovného ruchu

v obci Marianka prostredníctvom informačno – propagačných nástrojov“ pomáha pri propagácii našej obce a Mariánskeho údolia. V rámci neho bola rozšírená webstránka, video, boli vytlačené propagačné materiály, informačné letáky a rozostavané informačné tabule. Pri Exercičnom dome je umiestnený infokiosk vyhradený pre potreby návštevníkov Mariánskeho údolia.

Plynofikácia obce

Tradične vás v každom čísle informujeme o stave plynofikácie obce. Niekedy sa môžeme pochváliť pozitívnymi správami, niekedy bohužiaľ nie. V poslednom čísle som bol optimistom a veril som, že do začiatku vykurovacieho obdobia sa podarí vybudovať plynovú vetvu smerujúcej od regulačnej stanice na začiatku chotára, cez Karpatskú ulicu až do Pánskeho lesa. Hoci sme pokročili dosť ďaleko, musím s poľutovaním konštatovať, že stále nie je dokončená. Dostali sme kladné stanovisko od SPP a momentálne sa nachádzame v zdĺhavom procese riešenia detailov zmluvy s investormi. Snažíme sa dosiahnuť takú podobu zmluvy, ktorá by zabezpečila, aby

v budúcnosti obec neťahala za kratší koniec. V tomto štádiu sa všetko zdá ľahké a jednoznačné, avšak ak si nedáme pozor a nevypracujeme a neschválime vzájomne výhodnú zmluvu mohli by sa v budúcnosti vyskytnúť nepríjemné komplikácie. Z toho dôvodu si nechávame čas a priestor na jej kvalitné vypracovanie. Súčasne reálne očakávania vyzerajú tak, že do konca roka bude vyhotovená aspoň časť tiahnuca sa od regulačnej stanice po Kasinské (konečná zástavka Slovak Line). Chcem sa ospravedlniť všetkým občanom na časti Karpatskej ulici, ktorí boli pripojení, že som nedodrжал svoje slovo. Veľmi ma to mrzí, ale myslím si, že je dôležitejšie vytvoriť kvalitnú zmluvu aj s prípadným oneskorením, ako doplácať na jej nedostatky.

Vysporiadanie sa s minulosťou

Počas minulého režimu bolo obchodovanie s pozemkami jednoduchou záležitosťou. Predávanie a kupovanie, tvorba záhradkárskeho osád nebolo kontrolované a profitoval z toho nie len štát, ale aj súkromné osoby, čo malo za následok nelegálne oberanie občanov o ich majetky. V tom čase sa to považovalo za bežný spôsob. Málo kto namietal a snažil sa obhájiť si svoje práva. Vypracovala sa kúpno – predajná zmluva a občan bol donútený svoj majetok predat. Po zmene režimu nastal čas na nápravu. Ako je možné však tieto nespravodlivé kroky napraviť? Samotné spätné vrátenie majetku nie je riešením. Problém totiž nastáva ak majetok prešiel do vlastníctva obce v zmysle zákona. Zákon o obecnom zriadení č.369/1991 Zb.z. jasne hovorí, že majetok obce sa nesmie zmenšovať. Vynára sa otázka ako vrátiť majetok, ktorý sa dostal do vlastníctva obce zákonnou cestou? Nie je to jednoduché! Jedna možnosť spočíva v ich odpredaní za symbolickú jednu korunu, druhá v odpredaní za štandardnú cenu a tretie riešenie je nepredávať, ale využiť pre potreby obce. Všetky možnosti majú svoje klady aj zápory a preto je potrebný čas na urobenie toho správneho kroku.

Kanalizácia – konečne FUNKČNÁ!!!

Od novembra minulého roku viedla obec spolu s Bratislavskou vodárenskou spoločnosťou Bratislava (BVS) správne konanie voči majiteľovi časti kanalizačného zberača Open consulting, s.r.o., ktoré vyústilo do vyhlásenia nútenej správy. Za núteného správcu bola určená firma BVS Bratislava, ktorá kanalizačný zberač opravila a dala do užívania. Teraz sa už môžu pripojiť na kanalizáciu všetci obyvatelia Školskej ulici, Nám.4.apríla a časti Karpatskej ulici od Kasinského až po Panský les, na Stromovej ulici a na Partizánskej ulici. Výsledok podniknutých krokov sa dal vopred vytušiť a bolo len otázkou času pokiaľ štátny orgán, v tomto prípade

Krajský úrad životného prostredia Bratislava, rozhodne. Oddaľovať právoplatné rozhodnutie sa Open consultingu darilo až trištvrte roka. V súčasnosti sa pripravuje ďalší špekulatívny krok z ich strany. Majiteľ tejto časti kanalizačného zberača nemieni uzatvoriť zmluvu s BVS o jej prevádzke, ale s iným prevádzkovateľom, známym pod menom MPP Servis, a ich majiteľmi Ing. Miškócim Petrom a pánom Hasoňom. Spomínaná firma má v úmysle spoplatniť prietok splaškových vôd z obce. Je to náhoda, že záležitosti prepojené so IS Mariankou sú vždy problematické? Nechajme sa prekvapiť a dúfam, že moje vyslovené obavy zostanú iba obavami.

Zníženie ceny vývozu odpadových vôd

Po prehodnotení nákladov na vývoz odpadových vôd v uplynulom období Obecný úrad v Marianke oznamuje, že dňom 1.12.2008 znižuje cenu za vývoz splaškových odpadových vôd zo žúmp, z pôvodných 1.087,- Sk, na 950,- Sk za jeden vývoz.

Návšteva z Nemecka

V čase od posledného vydania Mariatálu sme v Marianskom údolí mohli privítať návštevu z Nemecka. Jednalo sa o veriacich z Ravensburgu, ktorých príchod sa pripravoval už dlhšiu dobu. V kostole v Ravensburgu visí obraz Panny Márie, ktorý je kópiou sošky Panny Márie umiestnenej na hlavnom oltári nášho kostola. Z toho dôvodu sa pán Mayer, farič a farár miestnej farnosti, zaujímal o predlohu ich obrazu a miesto jej umiestnenia. Prvotné správy smerovali k mestu v Maďarsku. Až v minulom roku zistili z webstránky Marianky skutočné miesto sošky, kostol Panny Márie v Marianke. Nestrácali čas a napísali list adresovaný vedeniu obce Marianka so žiadosťou o pomoc pri organizovaní návštevy nášho najstaršieho pútnického miesta na Slovensku. Potrebnú korešpondenciu zabezpečovala pani Bolgáčová. Keďže dlhší čas pracovala v cestovnom ruchu a jej jazykové schopnosti nemeckého jazyka sú na vysokej úrovni, vzájomná komunikácia prebiehala

bez problémov. V spolupráci s pátrom Augustínom a Ing. Dubovským zabezpečila ubytovanie, vytvorila program na celú dĺžku pobytu a postarala sa o iné potrebné náležitosti spojené s ich príchodom. Priorita nemeckých veriacich bola oboznámenie sa s Mariánskym údolím, čo zahŕňalo aj ich vlastné sväté omše v našom kostole, ktoré im umožnil páter Augustín. Neskôr navštívili hrad Červený kameň, kde spolu s pátrom Augustínom, poslancami obecného zastupiteľstva a mnou strávili pekný večer v príjemnom prostredí hradnej vinárne. Na druhý deň sa poprechádzali po Bratislave a oboznámili sa s jej históriou a pamiatkami. Plní silných zážitkov a dojmov z nášho srdečného privítania, ako aj našou pohostinnosťou a prostredím odchádzali po troch dňoch domov. Svoje pocity zverejnili v článku miestnych regionálnych novín, čím pozitívne reprezentujú Marianku a Slovensko. Samotné činy sú našou najlepšou reklamou.

Separovaný zber

V poradí už druhým rokom v našej obci prebieha separovaný zber domového odpadu. Nedisciplinovanosťou niektorých našich spoluobčanov, či už domácich alebo záhradkárov je však ohrozený. Od začiatku tohoto roku sa celkovo vyseparovalo 11 ton odpadu, z toho 2 tony biologického pôvodu, t. zn. odpad z kuchyne. Dočisťovanie separovaného zberu je finančne náročné a firmy vykonávajúce odvoz separovaného zberu odmietajú hradiť tieto dodatočné náklady. Z toho dôvodu sme sa spolu s poslancami na rokovaní dohodli, že obec poskytne na miesta, ktoré sú najviac znečistené, prenosné odpadové koše, do ktorých by bol zbieraný biologický odpad, čím by sa vyhllo znečisťovaniu separovaného zberu. Posledná skúsenosť bohužiaľ poukazuje na to, že občania neberú ohľad na rôznorodosť kontajnerov a v konečnej fáze separácie vyhadia odpad do práve voľného, aj napriek tomu, že nie je určený na daný druh odpadu. Týmto apelujem na všetkých občanov, aby svoj odpad triedili podľa vhodnosti do správnych kontajnerov, čím sa predíde zrušeniu separovaného odpadu v našej obci. Je potrebné si uvedomiť, že približne za 1/3-nu domového odpadu nie je potrebné platiť len preto, že sa dá bezplatne vyseparovať. Ďalším dôležitým dôvodom je stúpajúca cena odvozu komunálneho odpadu z našej obce. Budúci rok bude v Stupave zrušená skládka komunálneho odpadu a bude potrebné hradiť vývoz až do Zohoru. Na porovnanie, v Stupave platíme za jednu tonu 420.-Sk a v Zohore je predpoklad až 1000.- Sk na tonu. Práve v tejto oblasti najviac pocítíme výhody separovaného zberu. **Čím viac domového odpadu vyseparujeme, tým menej bude trpieť naša peňaženka!** Ušetríme peniaze a zároveň šetríme aj naše životné prostredie.

www.marianka.sk

ÚRAD PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

OSVEDČENIE

o zápise
ochrannej známky

predseda

Názov časopisu Mariatál patrí Obci Marianka

Koncom roku 2007 sme zistili, že krátko po komunálnych voľbách v decembri 2006 (konkrétne 3. januára 2007) bola na Úrade priemyselného vlastníctva SR podaná prihláška č. 2-2007 na zápis ochrannej známky: **„Mariatál INFORMAČNÝ SPRAVODAJ“ na meno Kráľ Jozef, Družstevná ul. č. 4/375; 900 33 Marianka; SK.**

Obec Marianka prostredníctvom svojho právneho zástupcu podala voči tejto prihláške námietku. Úrad priemyselného vlastníctva SR našej námietke vyhovel a **prihlášku pána Jozefa Kráľa zamietol.**

Sme presvedčení, že názov obecného spravodaja „Mariatál“ patrí Obci Marianka, preto na základe už popísanej skúsenosti právny zástupca Obce Marianka podal dňa 19. marca 2008 prihlášku na zápis ochrannej známky „Mariatál“ na Obec Marianka.

Úrad priemyselného vlastníctva SR našej žiadosti o zápis vyhovel a dňa 11.11.2008 **zapísal ochrannú známku „Mariatál“ na Obec Marianka; Školská 32; 900 33 Marianka; SK.**

V zmysle ust. § 26 zákona č. 55/1997 o ochranných známkach **„Bez súhlasu majiteľa ochrannej známky nikto nesmie používať označenie zhodné alebo zameniteľné s jeho ochrannou známkou pre rovnaké alebo podobné tovary alebo služby, pre ktoré je ochranná známka zapísaná do registra“.**

Čo hovoria o Marianke staršie oficiálne štatistiky

Retrospektívny lexikón obcí Československej socialistickej republiky roky 1850 – 1970.

Pod názvom obce Marianka sa uvádza text: v roku 1850 Marienthal, Marianka obec v okrese Bratislava, v rokoch 1869 – 1910 Mariavölgy obec v okrese Bratislava, v rokoch 1921 – 1930 obec v okrese Bratislava vonkov, v roku 1950 obec v okrese Bratislava – okolie a v rokoch 1961 – 1970 obec v okrese Bratislava-vidiek.

Podľa tohto Lexikónu sú prezentované nasledovné informácie počtu obyvateľov

Rok	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970
Poč.obyv.	732	647	756	809	839	841	993	1123	1401	1422

Rok	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970
Poč.domov	128	128	130	144	165	199	235	279	319

Fond rozvoja Marianky

Jedna z prvých vecí, ktorú sa súčasné vedenie obce snažilo presadiť, aj napriek niektorým nepravdivostiam, je Fond rozvoja Marianky. Fond rozvoja Marianky bol založený uznesením č. 4/2007-9, na rokovaní obecného zastupiteľstva dňa 5.6.2007. Vedomí si toho, že bez peňazí sa ťažko „vari“, sme potrebovali naštartovať systém, ktorý nám umožní transparentne, jednoduchšie prijímať (možnosť prijímania bola aj pred tým), ale aj požadovať finančné prostriedky pre obec. Obec má veľký nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj infraštruktúry, opravu obecných objektov, prípravu a tvorbu nových projektov... Transparentnosť pri týchto finančných prostriedkoch je veľmi dôležitým prvkom. Aspoň krátka rekapitulácia stavu Fondu rozvoja Marianky k 31.10.2008:

PRÍJMY

za rok 2007	381.000,- Sk
za rok 2008	396.000,- Sk

Príjmy spolu **777.000,- Sk**

VÝDAJE

Projekt na stavebné povolenie premostenia	
Partizánska ul. – Panský les	56.168,- Sk
Rekonštrukcia sociálnych zariadení v budove ZŠ a MŠ	40.000,- Sk
Čiastková úhrada projektu rekonštrukcie námestia	216.450,- Sk
Mzdové náklady pracovníčky pre prípravu fondov	40.000,- Sk

Výdaje spolu **352.618,- Sk**

Zostatok na účte Fondu rozvoja Marianky k 30.9.2008 je **424.382,- Sk.**

Aspoň toľko pre stručnú informáciu o fonde. Detailné informácie o príjmoch (kto a v akej výške prispel) a o výdajoch fondu sú k nahliadnutiu na obecnom úrade. Samozrejme že Fond rozvoja Marianky je v pohybe a k termínu tlače tohto čísla Mariatálu už budú doplnené čísla na strane príjmov, aj na strane výdajov.

*Predseda stavebnej komisie
Makovicky Dusan*

Zápis starého banského diela

Rád by som reagoval na článok zo 6. čísla dvojmesačníka spolku Permon - Mariatal, str. 2, v ktorom sa nepodpísaný autor, pravdepodobne vedenie spolku Permon (je písaný v množnom čísle), rozčuluje nad tým, že starosta obce pozastavil výkon uznesenia poslancov OZ o zapísaní starého banského diela – bývalej bane na bridlicu v Marianskom údolí – do Evidencie pamätihodností Obce Marianka. Svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že žiada doloženie dokladu, ktorý dokazuje opodstatnenosť návrhu. A nielen to, žiada, aby tento doklad potvrdil odborný garant.

Ďalej sa v článku píše, že majú v rukách dôkaz z 15.10.2008 (keď sa stretli s poslancami OZ) o tom, že „návrh na zápis banského diela do Evidencie pamätihodností obce bol vypracovaný odborným garantom, o ktorého odbornosti sa vôbec nedá pochybovať a už v apríli 2008 bol odovzdaný s podporou komisie výstavby obce do obecného zastupiteľstva!“

Milí priatelia zo spolku Permon. V prvom rade by som chcel prehlásiť, že nie som odborníkom ani v baníctve, ani v histórii, ani v geológii, tobôž v histórii baníctva. Nevieť posúdiť, či sa jedná o banské dielo, alebo o obyčajnú pivnicu. I keď starú a rozľahlú, ale pivnicu. Toto rozhodnutie skutočne rád prenechám odborníkom. Čo ma však zaráža, je fakt, že vás rozhorčilo, že starosta: **zapochyboval** o presvedčení vás všetkých, že sa jedná o staré banícke dielo **neuveril** „odbornému garantovi, o ktorého odbornosti sa vôbec nedá pochybovať“ **pozastavil** výkon uznesenia poslancov OZ.

V Štatistickom lexikóne obcí z roku 1974 podľa správneho rozdelenia k 1. januáru 1974 – údaje sú zo sčítania ľudu, domov a bytov k 1. decembru 1970, za obec Marianka sa uvádza:

Obec Marianka			
Prvá písomná zmienka, rok	1367	Ekonomicky činní	680
Nadmorská výška	220	spolu	301
Výmera obce v ha	322	ženy	228
Smerovacie číslo	90 033	v priemysle	35
Spoločne hosp. domácnosti		v poľnohospodárstve	
spolu	398	Pracujúci v mieste bydliska	105
Bývajúce obyvateľstvo		spolu	49
spolu	1 422	z toho ženy	575
ženy	695	Odchádzajúci za prácou	
obyv. 0-14 rokov	387	Trvale obývané	319
muži 15 – 59 rokov	442	domy	349
ženy 15 – 54 rokov	363	byty	

Prehľad pohybu obyvateľstva v Marianke za 1. polrok 2008 (absolútne údaje)

Uzavreté manželstvá	2
Rozvedené manželstvá	0
Živo narodení	2
Zomrelí spolu	2
Sťahovanie prístahovalí	30
vystaňovalí	14
prírastok	16
Celkový prírastok	16
Stav ku koncu obdobia, počet obyvateľov	1 207

pripravil Milan Olexa

K uvedenému by som rád poznamenal:

1. uvedené dielo, si registráciu v Evidencii pamätihodností obce určite zaslúži, či sa už jedná o staré banské dielo, alebo krásnu stredovekú pivnicu
2. o tom, či je to banské dielo, alebo pivnica nech rozhodnú skutoční odborníci a nie nadšenci
3. „odborný garant, o ktorého odbornosti sa vôbec nedá pochybovať“ má zvyčajne meno, titul, uvedený druh odbornosti, pracovisko a iné údaje uvedené v dôvodovej správe, ako i v článku, v ktorom je uvádzaný
4. aj neodborník, ako napríklad starosta, má právo pochybovať
5. starosta – neodborník – má povinnosť požadovať doklad o tvrdení skutočnosti
6. starosta má dokonca povinnosť požadovať verifikáciu takéhoto dokumentu odborným garantom
7. starosta má právo pozastaviť výkon uznesenia poslancov OZ, ak má pochybnosti o jeho správnosti
8. poslanci majú právo starostu v uvedenej skutočnosti prehlasovať 3/5-vou väčšinou na najbližšom zasadnutí OZ.

Zúčastnil som sa na spomínanom zasadnutí 15.10.2008, vypočul som si argumenty zástupcov spolku Permon, no nepresvedčili ma úplne, že sa jedná o banské dielo. Chýba mi stanovisko skutočne nezávislého odborníka z histórie baníctva.

A tak ti starosta ďakujem, že si pochyboval a pozastavil výkon nášho unáhleného uznesenia.

Vypočul som si totiž aj iné argumenty, nielen tie zo spolku Permon, a i keď som laik, oslovili ma svojou logikou. Zhmiem to, čo som pochopil z výkladu 15.10.2008, teda dôkazy vedúce k presvedčeniu, že sa jedná o banské dielo:

- I. vstupný portál vyzerá ako na banských dielach
- II. je tam jedna väčšia ťažobná miestnosť a bočná chodba – vetvenie hovorí o banskom diele

III. po bokoch väčšej miestnosti sú zvyšky kameňov

IV. na stenách sú trojuholníkové stopy po vrtákoch, aké sa používali v banských dielach v stredoveku.

A teraz argumenty, alebo skôr otázky, vedúce k presvedčeniu, že sa jedná o pivnicu:

- I. vstupný portál vyzerá ako na pivniciach
- II. načo by naši predkovia ťažili bridlicu pod povrchom, keď ju mali priamo na povrchu
- III. ak sa jednalo o podpovrchovú ťažbu, prečo zrazu po cca 40 metroch prestali – ťažbu podľa všetkého rozbehli a potom, po namáhavom rozbehu, zrazu zastavili
- IV. metóda výstavby banských diel, používaná v tých časoch, sa predsa dala využiť i na stavbu väčšej pivnice
- V. je táto skutočnosť spomínaná v kronikách?
- VI. prečo sa podobné banské dielo nachádza v tesnej blízkosti medzi prvou a druhou kaplnkou? Nie je to nejako blízko? Hneď dve bane a tesne vedľa seba?

Hrubým súhrnom argumentov nechcem vyvolať polemiku – tú nechajme skutočným odborníkom. Chcem iba povedať, že vec nie je taká jednoduchá a jednoznačná, ako sa prezentuje. Udivuje ma jednosmerná orientácia spolku Permon na zápis banského diela, bez stanoviska odborníkov.

Otázka, ktorá ma v súvislosti s uvedeným napadá je, prečo spolok Permon nevenuje túto úpornú snahu skutočnému banskému dielu, ktoré banským dielom určite bolo? Nachádza sa neďaleko a donedávna mal pán Kráľ, ako starosta obce a šéf stavebného úradu v Marianke všetky podmienky k tomu, aby ho ochránil, pripomenul, zviditeľnil a sprístupnil všetkým. Bývalý bridlicový lom. Čo sa s ním deje?

Spomeniem len fakty:

- pôvodne veľká parcela na ktorej sa nachádza, bola rozdrušená na množstvo malých

- z chráneného ložiskového územia sa stali stavebné parcely
- je zahrnutý vysokým návozom
- priamo pred ním stojí trafostanica ako pamätník staviteľom (a tým, ktorí im dávali stavebné povolenia), hluchým k histórii
- viditeľnosť zvrásnenia mariánskych bridlíc, na ktorej tak záležalo ochráňarom, sa znížila, hoci bola podmienkou stavebných povolení
- prístupnosť pre verejnosť nulová.

Čo teda s ním, páni, ochraňujúci banícku minulosť obce? Naozaj sa už nedá nič robiť? Necháme to len tak plávať? To, za čo bojujete teraz, je v porovnaní s bývalým bridlicovým lomom len fragment, aj keby to bolo banské dielo. Naozaj ste to už vzdali a preto ste sa s takou vervou vrhli do Mariánskeho údolia?

Nestálo by za to oprášiť starú zmluvu o spolupráci zo 17.6.2002 medzi investorom Domstaving 2000 a.s. a obcou Marianka? Viem Domstaving už neexistuje. Ale je tu MH Real, ktorý prevzal jeho aktivity a má tých istých majiteľov. Možno by stálo za to stretnúť sa s nimi a porozprávať sa, či sa predsa len nedá niečo robiť. V bode V., ods. 1. uvedenej zmluvy sa totiž hovorí: „Obec prehlasuje, že trvá na podmienkach ochrany bridlicového lomu nachádzajúceho sa na parcele č. 818/61 vo výmere 759 m². V súlade s touto podmienkou, budú Obec a Investor spolupracovať tak, aby bola zabezpečená ochrana a zachovanie bridlicového lomu s prístupom pre prehliadku a spôsobom, aby sa zabránilo akémukoľvek jeho možnému poškodeniu.“

Neskúsime s tým predsa len spoločne pohnúť? Podľa mňa by stálo za to sprístupniť širokej verejnosti náučný chodník na mieste, kde sa bridlica skutočne ťažila a nehľadať ľahšie náhradné riešenia inde. Banská história našej obce si to určite zaslúži.

Milan Kopačka

Spaľovanie dreva a jeho vplyv na životné prostredie Marianky

Pracovníci Výskumného ústavu pôdoznanectva a ochrany pôdy v Bratislave uskutočnili monitoring polycyklických aromatických uhľovodíkov (ďalej len PAH) na území našej obce, ktorého výstupom bola správa vypracovaná Ing. Vladimírom Grečom, Ing. Zuzanou Bezákovou, Ing. Katarínou Olejníkovou a Ing. Katarínou Hrivnákovou. Z nej som, s ich láskavým súhlasom, čerpal pri písaní tohoto článku až tak, že niektoré pasáže sú odpísané doslova.

O čo teda ide?

Pri kúrení s drevom obvyčajne dochádza k nekompletnému spaľovaniu drevnej hmoty za vzniku plyných látok, medzi ktoré patria oxid uhlíčitý, uhoľnatý, oxidy dusíka, stopy oxidov síry, ale vznikajú aj rôzne prchavé organické látky. Ďalej vznikajú jemné častice o veľkosti niekoľkých mikrometrov, ktoré spolu so sadzami a jemnými časťami popola sú emitované do ovzdušia a sú viditeľné ako dym. Zvyšok po spálení dreva je popol.

Plynné látky

Je potrebné poukázať na nebezpečné voľné radikály v dyme, ktoré vznikajú pri horení dreva a sú chemicky aktívne 20 minút, pokiaľ voľné radikály z cigaretového dymu sú chemicky aktívne iba po dobu 30 sekúnd. Ak sa vdychuje dym z horiaceho dreva, potom voľné radikály z tohto dymu pôsobia na bunky ľudského tela štyridsaťkrát dlhšie ako voľné radikály z cigaretového dymu. (Lachocki a kol., 1992). Odborníci z EPA odhadujú, že riziko vzniku rakoviny je dvanásťkrát väčšie pri vdychovaní dymu zo spaľovaného dreva, ako z cigaretového dymu, ak sa porovnajú rovnaké objemy vdychovaného dymu (The Health Effects of Wood Smoke). Ďalšími nebezpečnými látkami, ktoré vznikajú pri horení dreva sú dusivý CO₂, toxický CO, metán a iné uhľovodíky ako napr. zdraviu škodlivý benzén, etén, etýn, ako aj furán a jeho substituenty. Osobitnú kapitolu tvoria z látok vznikajúcich pri horení dreva dioxíny. Podľa správy (EPA 1994, Loretta Ucelli spokeswoman, Washington Post) je v USA spaľovanie dreva tretím najväčším zdrojom dioxínov.

Jemné častice

Spaľovanie dreva, ako bolo spomenuté už vyššie, obvyčajne nie je dokonalé. Nedostatočné premiešavanie pyrolýznych plynov a aj ich ochladzovanie vedie k nižšej efektívnosti spaľovania a k tvorbe jemných častíc, ktoré predstavujú skondenzované rôzne organické látky vzniknuté pri nedokonalom spaľovaní. Za jemné častice sa považujú častice o veľkosti 2,5 mikrometra a menšej, ktoré môžu byť kvapalné alebo tuhé. Práve vdychovanie týchto jemných častíc spôsobuje kašeľ a dráždenie, dlhšie vdychovanie týchto jemných častíc je spojené so zníženou funkciou pľúc, respiračnými chorobami, môžu prispievať k vzniku rakoviny, srdcovných chorôb a k zmenám v DNA. Tieto veľmi jemné častice s priemerom približne 2,5 mikrometra (pre porovnanie ľudský vlas má v priemere 70 mikrometrov) prechádzajú až do pľúcnych alveol a nie sú zachytené vyšším respiračným systémom. Môžu slúžiť ako nosiče baktérií a vírusov, obsahovať toxické látky, ktoré potom v alveolách prechádzajú do krvného systému, ďalej sa môžu zhlukovať do väčších celkov a vytvárať nebezpečné štruktúralne a chemické zmeny v pľúcach.

Jemné dymové častice sú tak malé, že nie sú zadržiavané oknami ani dverami a prechádzajú do miestností aj keď sú okná a dvere zatvorené. Znečistenie vzduchu týmito časticami v miestnostiach môže dosiahnuť hodnotu až 70 % v porovnaní s vonkajšími hodnotami jemných častíc (The Health Effects of Wood Smoke). Keď sa porovnával vplyv dopravy a spaľovania dreva na znečistenie ovzdušia, tak v oblastiach kde sa

kúrilo drevom je znečistenie ovzdušia väčšie spaľovaním dreva ako z dopravy (Dr. Joellen Lewtas, U.S.EPA, 1991; European Commission DG ENV, Special Issue 4, May 2008).

Niektoré štúdie, ktoré sa týkajú emisií (Fine a kol., 2001, 2002, 2004) poukazujú na fakt, že drevo spaľované v kachliach produkuje menej jemných častíc ako drevo spaľované v krboch. Všeobecne vznikajú pri spaľovaní mäkkého dreva (napr. borovice) väčšie množstvá PAH a alkyl-PAH ktoré sú súčasťou jemných častíc, ako pri spaľovaní dreva tvrdého (napr. duba), pričom nezáleží na tom či sa drevo spaľovalo v krboch alebo v kachliach. Mnohé z nich sú karcinogénne.

Emisie však spôsobujú okrem zdravotných problémov, ktoré súvisia s ich vdychovaním aj znečistenie pôd a vôd v okolí kde sa spaľuje drevo látkami, ktoré boli spomenuté vyššie. Dymové častice môžu sedimentovať v závislosti od transportných podmienok v ovzduší v rôznych vzdialenostiach od zdroja emisií. Pri inverziách sú sedimentované blízko zdrojov, pri dobrých rozptylových podmienkach môžu byť transportované do väčších vzdialeností od zdroja.

Drevný popol

Drevný popol sa nachádza na zozname hnojív a pôdnych pomocných látok, ktoré sa môžu používať v ekologickej poľnohospodárskej výrobe podľa Zákona č. 421/2004 Z.z. o ekologickom poľnohospodárstve. Bežne sa s drevným popolom hnojí v záhradách domov, v ktorých sa

spaľuje drevo, keď záhradkári nechcú používať na hnojenie záhradiek umelé hnojivá, ktoré sú komerčne dostupné, ale používajú drevný popol ako ekologické hnojivo. Na Slovensku a ani v Európe, s výnimkou Dánska, neexistuje legislatíva, ktorá by určovala kritéria pre hnojenie s drevným popolom v ekologickom poľnohospodárstve. Na Slovensku nie sú určené limity pre maximálne prípustné množstvá ťažkých kovov a PAH v drevnom popole a ani maximálne množstvá drevného popola používaného ako ekologické hnojivo na hektár pôdy/rok.

Pri analýzach PAH v sadzách usadených na stene dymovej rúry tesne nad krbovou vložkou a v komínovej vložke sa však našlo celé spektrum analyzovaných PAH. Preto so sadzami z dymových rúr a z komínových vložiek by sa malo zaobchádzať zvlášť opatrne a dbať na to aby sa nedostali do pôdy.

A teraz konkrétne o nás

Pri sledovaní vplyvu hnojenia drevným popolom na koncentrácie PAH a ťažkých kovov v pôdach v Marianke boli odobrané vzorky zo šiestich odberných miest. Ku každej vzorke pôdy, do ktorej sa podľa vyjadrenia záhradkárov pridával drevný popol, bola odobratá kontrolná vzorka z rovnakého pozemku, kde sa podľa vyjadrenia záhradkárov popol nepridával. Pri jednotlivých vzorkách bol stanovený pôdny druh. Odberné miesto č.1 malo pôdu hlinito-piesočnatú, pri č. 6 bola vzorka hlinito-piesočnatá a jej kontrolná vzorka bola piesočnatá. Všetky ostatné odobraté vzorky boli pôdy piesočnato-hlinité. Tieto charakteristiky pôdy sa zohľadnili pri vyhodnotení limitných hodnôt rizikových prvkov v pôdach, podľa Zákona č. 220/2004 Z.z. Všetky vzorky boli odobraté zo záhrady, kde sa hnojilo drevným popolom.

S výnimkou dvoch kontrolných vzoriek, všetky ostatné vzorky sú kontaminované vyššími hodnotami PAH, ako pripúšťa Zákon č. 220/2004 Z.z., kde limitná hodnota PAH pre poľnohospodársku pôdu je **1 mg/kg**. Fakt, že aj kontrolné vzorky majú nadlimitné množstvá PAH je možné vysvetliť nadmerným znečistením pôd emisiami zo spaľovania dreva, keďže doprava, ako ďalší možný zdroj kontaminácie v obci, je nízka. Ako z nameraných výsledkov vyplýva, vzorky hnojených pôd obsahovali obvyčajne vyššie hodnoty PAH ako ich kontrolné vzorky.

Priemerná nameraná hodnota PAH v obci bola 1,53 mg/kg pôdy.

Rizikové prvky sú v pod limitných množstvách s výnimkou Zn a drevný popol neprišiel k nadlimitným množstvám rizikových prvkov v pôdach, s výnimkou jedného odberného miesta. Obidve vzorky odobrané na tomto mieste sú dobrým príkladom nekontrolovaného vysypávania drevného popola na pôdu alebo pridávania do pôdy. Tu sa zjavne spolu s popolom pridávali aj sadze. Z nameraných výsledkov vyplýva, že hnojenie pôd s drevným popolom záhradkármi si vyžaduje zavedenie potrebnej legislatívy týkajúcej sa odporúčanych dávok drevného popola na plochu/rok, a limitné hodnoty pre rizikové látky v drevnom popole. Pri hnojení pôd s drevným popolom, PAH predstavujú väčší problém kontaminácie pôdy ako rizikové prvky.

V našej obci sa vedľa kontaminácie pôdy s drevným popolom sledovala aj kontaminácia pôdy s PAH, ktoré pochádzali hlavne z emisií zo spaľovania dreva. Najnižšie koncentrácie PAH sú namerané na okrajoch obce, resp. v najmenej zastavaných častiach Marianky, ktoré sú viac vzdialené od zdrojov emisií. Naopak najvyššie hodnoty PAH sa dosiahli v najviac zastavaných častiach obce, kde je najviac zdrojov emisií.

Záver

Spaľovanie dreva je zložitý chemický proces pri ktorom je vytvárané široké spektrum rôznych chemických látok, z ktorých mnohé majú nepriaznivý vplyv na zdravie ľudí a zvierat. Tieto látky vo forme emisií sú uvoľňované do ovzdušia a v závislosti od rozptylových podmienok dochádza neskôr k ich sedimentácii a kontaminácii pôd a vôd. Vzhľadom na to, že obec Marianka nebola donedávna plynofikovaná a hlavne sa na vykurovanie domov používalo drevo, tak kontaminácia pôd sledovanými PAH je pomerne vysoká a dosahuje hodnoty PAH pôd porovnateľné s pôdami vedľa vysoko frekvencovaných ciest, po ktorých prejde niekoľko tisíc áut denne a kde sú obvyčajne dosiahnuté hodnoty PAH bežne 2 – 4 mg/kg. Používanie drevného popola záhradkármi ako ekologického hnojiva je problematické hlavne pre možnú kontamináciu pôd s PAH a to skôr ako s rizikovými prvkami, ako to aj dokazujú výsledky meraní. Pre používanie drevného popola ako hnojiva však chýbajú návody, resp. adekvátne legislatíva a preto ho záhradkári používajú aj v nadmerných množstvách, čo však ekologické pestovanie poľnohospodárskych produktov robí problematickým.

Takže opatrne, milí susedia. Hnojme ekologicky, drevným popolom, ale opatrne. Nikdy nie sadzami.

Milan Kopačka

SRDEČNÉ BLAHOŽELANIE

Dňa 16. septembra 2008 sa dožil významného životného jubilea starosta našej obce p. Ing. Viliam B o l g á č úprimne mu blahoželáme a prajeme všetko najlepšie, hodne zdravia a šťastia. V rodine spokojnosť a úspešnú prácu v prospech Marianky.

obecné zastupiteľstvo

A ZNOVU NIEČO NA ZASMÍATIE

Zostavil Milan Olexa

Mária má dvoch milencov. Jeden z nich má drevnú nohu. Keď zistí, že je tehotná, pýta sa oboch, či sú pripravení priznať otcovstvo. Ten s drevnou nohou vraví:
- Ak sa dieťa narodí s drevnou nohou, otcom som ja. Ak nie – on.

□□□

- **Nebojíš sa, že v noci dostaneš infarkt?- pýta sa Jano chorého priateľa.**
- Nie, veď v noci manželka spí ...

□□□

Priateľ sa sťažuje:

- Žena mi nemôže otehotnieť...
- A čo doktor?
- Radí, aby vysadila antikoncepciou
- No a ?
- Sused nechce!

□□□

Na súde:

- Obžalovaný, kto sú vaši spolupáchatelia?
- Ach, pán sudca, nemôžete odo mňa chcieť, aby som prezradil svojich bratov.

□□□

Po nedeľnej omši na dedine kňaz pokrstil dieťa a pyšná rodina sa potom s ním odfotografovala. Po mesiaci kňaz krstil znova a všimol si, že pri krstiteľnici stojí tá istá rodina.

- Vari som vaše dieťa nepokrstil pred niekoľkými týždňami?
- Ale áno, - odpovedala matka, - ibaže nám nevyšla fotografia.

□□□

Prečo sa volá ten guláš turecky? Lebo ten pes sa volal sultán!

□□□

Policačný štáb sa chystá na rybačku a rozhoduje sa, koľko fliaš slivovice majú vziať so sebou.

Jeden hovorí:

- Po tri fľašky by bolo veľa. Minule, keď sme mali po tri, stratili sme udice.

- Áno, aj po dve sú veľa, - hovorí druhý policajt, - keď sme mali po dve fľašky, polovica ľudí nenašla svoj autobus.

To znamená, že beriem po tri, udice necháme doma a z autobusu nikto nebude vychádzať.

□□□

- Jano, z teba zase razí slivovica! Ved' lekár ti zakázal piť.

- Ja nepijem, ja si ju nalievam do taniera a pojedám lyžičkou.

□□□

Manžel sa vráti predčasne z krčmy domov a čo nevidí? V posteli cudzí chlap. Pýta sa:
- Ako si mi to mohla urobiť, žena - odvetí:
- Bola tma, svetlo zhasnuté, on prišiel a ja sa pýtam „Si to ty?“ a on na to „Áno“.

□□□

Zahraničný hosť príde v Cruzínsku do reštaurácie:

- Pivo, objednáva si a podáva čašníkovu rubel'.
- Sprepitné si môžete nechať.
O chvíľu mu čašík prinesie päťdesiat kopejok.
- A pivo?, pýta sa hosť
- Piva net.

□□□

Chaim a Mojše sú dvojčičky. Idú na odvod.

Prvý ide Chaim. Vyjde von a vraví:
- Predstav si, Mojše, som neschopný!
- Tak vieš čo, choď ešte raz aj za mňa.
Po chvíli Chaim opäť vyjde od komisie a oznamuje:
- Predstav si, Mojše, ty si schopný!

□□□

Prostitútka prišla na spoveď. Keď vymenovala svoje hriechy, farár zhrozene zvolal:

- Duša zlatá, nehanbiš sa pred Bohom, že za mizerných päťsto korún predávaš svoje telo. Čiň pokánia a oľutuj svoje hriechy! Sľúb mi, že sa polepšíš!

- Dobre, pán farár, ľutujem, svoje hriechy a sľubujem vám, že sa už polepším. Nabudúce už nikdy nepôjdem pod tisíc korún!

Doména kultúrno-sociálnej komisie

Foto: Marcel Porges

Foto: Marcel Porges

Futbalový zápas : „Tustý proci Chudým“

Horúce počasie, ktoré bolo v tento deň lákalo skôr k vode, ale záhoráci sú chlapi, ktorých nezastaví ani horúčava, a plánovaný futbalový zápas odohrali. Partia nadšencov pre futbal sa dala dokopy a zorganizovala pekné hodové popoludnie, ktoré sponzorovali p. Karol Taraba, p. Ján Čajan, a p. Rysz. Darom prispel aj páter Augustín. Ako predzápas hrali futbal najmenšie deti z Marianky pod vedením Ing. arch. Stanislava Ondruša, proti deťom z Devínskej Novej Vsi. Detúrence behali po ihrisku ako o život a početné obecenstvo, ktoré sa zišlo na ihrisku ich patrične potleskom odmeňovalo. Po zápase dostali deti od OÚ malinovku a keksík, aby sa občerstvili.

Po tejto časti sa na trávnik vyrútili

dve družstvá, ktoré zaujali od prvej chvíle svoje pozície a dávali najavo, kto je pánom. Hoci nešlo o život, v niektorých chvíľach to tak vyzeralo a rozhodca p. Jozef Slezák mal plné ruky práce. Po tomto neuveriteľnom výkone si všetci pochtuovali na guláš, ktorý navarila pani Hanka Tarabová a schladili sa pivkom, ktoré čapovala pani Milka Tarabová. Obe dámy sa starali o občerstvenie, ktoré bolo zdarma pripravené pre všetkých účastníkov futbalu a nielen hráčov, ale aj obecenstvo. Množstvo dobrého gulášu a vína zostalo, bolo prenesené na námestie, kde sa začínala hodová zábava a tam pokračovali aj futbalisti. Aj touto cestou chceme organizátorom poďakovať za príjemné popoludnie.

Hodová zábava

Po peknom športovom zážitku sa začali obyvatelia obce presúvať na námestie, kde už svoju aparatúru pripravoval p. Otto Kollmann s manželkou Silviou. Hody by neboli hodami, keby neboli kolotoče a zábava. Tohto roku prišli kolotoče s novou atrakciou, ktorá zaujala nie len deti, ale aj dospelých. Každý mal možnosť vybrať si tú atrakciu, ktorá mu najviac vyhovovala od najmenších až po seniorov. Ale kým sa poschádzali futbalový fanúšikovia, manželka Kollmannovci spustili prvé tóny piesní a námestie razom ožilo. Guláš a občerstvenie z ihriska mali úspech aj tu a veselo sa guláš naberal a víno rozlievalo. Tohto roku nám prišlo aj počasie. Každý, kto sa prišiel pobaviť sa pobavil a ten kto sa nechcel baviť ten sa nebavil. Zábava končila krátko po druhej hodine nad ránom, až keď sa postupne začali ľudia rozchádzať do svojich príbytkov. Organizátori začali baliť lavice a prístrešok, hudba svoju aparatúru a tešili sme sa z dobrej akcie, ktorá vyšla. Samozrejme až na záver, ale vždy musí byť dajaké ale, vlni bola na záver bitka a tohto roku si určitá skupina podgurážených účastníkov zábavy chcela vybavovať so starostom plyn a kanalizáciu, nestačilo osočovanie a urážanie starostu, ale ich vulgarizmy a urážky smerovali aj na poslancov. Možno by nebolo na škodu, tieto veci riešiť na verejnom zastupiteľstve, ktoré je na tieto účely určené a nie ráno po zábave.

Foto: Edit Radačovská

Foto: Marcel Porges

Foto: Marcel Porges

PLNÍME SOCIÁLNY PROGRAM

Foto: Marcel Porgés

Foto: Marcel Porgés

Jesenné posedenie seniorov

Slnecná jeseň sa pomaly vkradla do našich domácností a nastal čas, aby komisia kultúry a sociálnych vecí zorganizovala ďalšie stretnutie seniorov. Toto stretnutie sa konalo 12.10.2008 v Spoločenskom dome v Marianke, kde bol technický problém s kúrením, ktorý sa nestihol odstrániť, no kúrenie sa zabezpečovalo cez elektrické ohrievače. A ako sa začali schádzať účastníci stretnutia, aj ovzdušie sa rýchlejšie ohrievalo. Po spustení hudby, ktorú zabezpečoval p. Otto Kollmann s manželkou Silviou sponzorsky, sa niektorí seniori ohriali aj tancom. Príjemná hudba, občerstvenie a tradičná tombola pre všetkých účastníkov

navodzovali dobrú atmosféru, o ktorú sa starali členovia komisie a poslanci Obecného zastupiteľstva. Spokojnosť aj pre organizátorov dokazovali dobre naladení seniori, ktorým sa iba ťažko odchádzalo. Sponzorsky sa na tejto akcii podieľali : p. Karol Taraba s manželkou, Ing. Dušan Makovický, Ing. Milan Kopačka, p. Ján Móza, p. Edita Radačovská, potraviny Katka , potraviny Kubík a OÚ Marianka. Nám nezostáva nič iné ako konštatovať, že sa stretneme opäť na budúci rok.

*Edita Radačovská,
predseda kul.-soc. komisie*

Pod'akovanie

MS SČK v Marianke chce aj touto cestou poďakovať správcovi farnosti p. Augustínovi za dar v hodnote 1000,- Sk na nákup garníže a záclony do ordinácie na stanici Prvej pomoci, ktorú prevádzkuje náš spolok v Spoločenskom dome.

Miestny spolok Slovenského červeného kríža sa tento rok zúčastnil na niekoľkých pútiach, kde zabezpečoval zdravotnú službu prvej pomoci. Tu nám pomáhali Katka a Ľubka Bolgáčové, spolu s mamičkou Renatkou, p. Oľga Šimková, p. Veronika Zronková a p. Edita Radačovská. Páter Augustín nazabudol na pohostenie pre naše členky a tiež prispel sumou 1 000,- Sk na doplnenie lekárničiek, ktoré sa používali počas púte. Ešte raz srdečné ďakujeme.

Tajomníčka MS SČK

DARČEK k Vianociam

Komisia kultúry a sociálnych vecí v spolupráci s OÚ pripravila aj tento rok poukaz v hodnote 500,- Sk pre občanov nad 80 rokov s trvalým pobytom v Marianke. Tento poukaz slúži na jednorázový nákup v potravinách u Kubíka do 15.12.2008. Aj takto plníme sociálny program, ktorý sme si naplánovali. Tohto roku sme rozšírili okruh dôchodcov, dostanú všetci od 80 rokov, aj manželka. Vlni sme dávali kupón len samostatne žijúcim dôchodcom. Veríme, že sa nám podarí na budúci rok okruh obdarovaných dôchodcov ešte rozšíriť.

Dúfame, že sme týmto prispeli aspoň troškou na spríjemnenie vianočných sviatkov .

Školstvo

Stručne, len heslom zrekapitulujem udalosti od začiatku roka - to, čo už popísané bolo, podrobnejšie sa budem venovať veciam od polovice roka, ktoré ešte v Mariatáli zdokumentované neboli.

- Začalo to fašiangovou zábavou/karnevalom v škole i škôlke a vyvrcholilo vystúpením country skupiny Hurikán v Pútnickom mlyne (18. 1. 2008)
- Nasledoval zápis do prvého ročníka ZŠ, už tradičný obrad – „Pasovanie za školáka“
- Z úspešného projektu Jazykové laboratórium (250tis) sme v januári naštartovali výuku angličtiny v novej vyššej kvalite
- Začiatkom roka sme registrovali niekoľko úspešných vystúpení malých futbalistov z Marianky – napríklad Medzinárodný halový futbalový turnaj U-16 Stupava, 9.2.2008 (organizačne zabezpečil tréner pán Ondruš)
- Do polovice roka vyšli z grantového programu Enviroprojekt (55tis) dve čísla školského časopisu Machuľa
- V marci bol v škole Deň otvorených dverí
- Žiaci školy boli úspešní v súťaži Hviezdoslavov Kubín
- Školáci a škôlkari absolvovali plavecký výcvik v plavárni Malina v Malackách
- Naplno sa rozbehli krúžky v škole. Turistický – Baganča (p. učiteľky Smídová a Marošová), varenie – Varecha (p. učiteľka Brnová), tvorivé dielne (p. učiteľky Paiserová a Marošová)
- Zabezpečili sme program ku Dňu matiek i k poseideniu seniorov
- Uskutočnilo sa stretnutie učiteľov vo Fínsku v rámci projektu Comenius (12tis Eur).
- Deti z našej školy uspeli v enviro súťaži Deň Zeme v Stupave
- Navštívili sme výstavu 20. Storočie – Tak sme žili v Slovenskom národnom múzeu.

Vážení čitatelia, mojou úlohou je podať informáciu o diani na pôde školy/škôlky vo vzťahu k obci, jej obyvateľom. Nuž, tento rok sa podarilo skutočne veľa pozitívneho.

Foto: Marcel Porges

A teraz ku diani v druhom polroku.

Škola v prírode

V júni deti absolvovali školu v prírode v Zlatníckej doline. Bohatý program v peknom prírodnom prostredí si pochvalovali všetci, žiaci i učitelia.

Päť dní strávených hrami a vzdelávacím programom až po noc strávenú v škole. Všetko za symbolickú cenu, s výraznou finančnou podporou (aj účasť žiakov) Občianskeho združenia pri ZŠ a sponzorov.

Foto: Marcel Porges

Foto: Marcel Porges

- Deň detí v škole oslávili deti za asistencie motorizovanej jednotky polície. Culáš pre všetkých navarila p. učiteľka Brnová.
- Prvého júna 2008 na Deň detí sme sprístupnili základ nového Detského ihriska na školskom dvore – preliezky z agátového dreva od f. T-parky
- Školský rok sme ukončili už druhým ročníkom Letného tábora v Marianke.

Toľko z akcií v prvom polroku 2008.

Foto: Marcel Porges

Jánske ohne – futbal najmenších

Komisia pre kultúru a sociálne veci v obci pod vedením pani Radačovskej zorganizovala v júni „Jánske ohne“, kde naši malí futbalisti pod vedením pána Ondruša zohrali priateľský zápas s družstvom FC ŠKP z Dúbravky. Rozhodli až jedenástky, ale ako obvykle, vyhrali všetci zúčastnení.

v Marianke

www.marianka.sk
(časť školy)

Foto: Marcel Porges

Projekt Comenius - Marchegg

Koncom júna sme absolvovali výlet v rámci projektu Comenius do partnerskej školy v Marcheggi. Vypočodovali sme tam prakticky s celou školou. V Marcheggi pre nás pripravili atraktívny program, kopu spoločných aktivít so žiakmi miestnej Hauptschule.

Mimochodom aj Marchegská škola sa dočkala svojho nového ihriska (ladeného pre väčšie deti) v podobnom štýle, ako je naše ihrisko. Celé ihrisko financovali a vybudovali rodičia. Zdá sa, že nielen u nás je trochu problém získať na tieto investície prostriedky z verejných zdrojov.

Foto: Marcel Porges

Projekt Otvorená škola – šport

V júli sme uspeli v projekte Otvorená škola – šport. Získali sme prostriedky (50tis) na dovybavenie školy/škôlky. Z tohto projektu sme postupne zakúpili:

Foto: Marcel Porges

futbalové bránky v cene 13800,-Sk,

Foto: Marcel Porges

guličkový relaxačný bazén do škôlky v cene 18000,-Sk

Foto: Marcel Porges

exteriérový pingpongový stôl v cene 28000,-Sk

Futbalové bránky dovezol zo Žiaru nad Hronom p. Milan Kopačka. Pingpongový stôl pomáhali skladať aj chlapci Mikuláš Vitek a Kristián Partl. Prostriedky, ktoré sme preinvestovali navyše (10tis) uhradíme z OZ pri ZŠ z príspevkov 2% z daní.

Foto: Marcel Porges

Foto: Marcel Porges

Foto: Marcel Porges

Sponzori - školstvo

Okrem 2% z odvodu daní na Občianske združenie pri ZŠ (skutočne hodne príspevkov) sa samostatnou kapitolou stáva už aj podpora sponzorov, ktorým týmto ďakujeme. Vybavenie školy sa podarilo oživiť novým nábytkom a pomôckami zakúpenými zo sponzorského príspevku f. Realiz (pán Brna). Zakúpili sme elektrický klavír, učebné pomôcky a časť príspevku tiež vylepšila bilanciu Letného tábora.

Na preliezky na školskom dvore prispel pán Neumahr, zber gaštanov nám pomohol speňažiť pán Vitek.

Spomeniem aj príspevok do škôlky od dvoch rodín – manželia Hollí a manželia Albertoví zakúpili a zabezpečili pokládku nového koberca v herni MŠ, za čo im tiež patrí naše poďakovanie. Taktiež prispeli na hračky a novú podlahu do spálne (časť uhradí obec a časť OZ pri škole). Novú podlahu sme položili v novembri a aj v jedálni a výdajni stravy.

Foto: Marcel Porges

Pôvodný stav

Foto: Marcel Porges

Súčasný stav

Foto: Marcel Porges

Rekonštrukcia sociálky

Jednou z mimoriadnych akcií v budove školy v júli a auguste bola zásadná rekonštrukcia sociálnych zariadení a výdajne stravy. Pôvodný stav (prakticky od postavenia školy a pri nulových investíciách v rokoch minulých) bol katastrofálny. Pomaly to začalo už aj limitovať počet detí v školskom zariadení. Tento rok sa nám podarilo získať prostriedky z havarijných stavov kapitoly Ministerstva školstva a sociálne zariadenie úspešne zrekonštruovať ešte pred

začiatkom nového školského roka. Na obrázkoch je ukážka pôvodného stavu a stav po rekonštrukcii.

Rekonštrukcia stála 480tis, voči rozpočtu 533tis sme nielen ušetrili 53tis, ale aj zriadili novú výdajňu stravy. Popri tom bol tiež vymenený vstupný rozvádzač NN v škole. Bolo to skutočne dielo, ktoré by sa nebolo podarilo bez príspevia mnohých ľudí z obce. Všetkým patrí naše

poďakovanie:
sanačné práce – pán Németh, Novák, Brodzianski
voda, kanalizácia, kúrenie, elektroinštalácia – pán Radačovský, Všelko
stavebné práce – pán Savka
doprava – pán Čajan, Švorc
maliarske práce – pán Valent
režijné práce – pani Rašlová, Hrbáňová, Makovická, Závodská, pán Kardoš, Hanúsek, kolektív učiteľov
rekonštrukciu riadili – pán Makovický, Porges

Foto: Marcel Porges

Zápis a malotriedka

V septembri sme začali nový školský rok otvorením samostatnej prvej triedy. Bol to dôležitý krok v našej škole v rámci dlhodobej (trojročnej) stratégie prechodu ku štyrom samostatným triedam.

Spolu s 13 členou "tlupou" predškolákov v škôlke máme v septembri

Foto: Marcel Porges

2009 ten najlepší predpoklad dosiahnuť tento cieľ. Tiež sa podarilo personálne a priestorovo zabezpečiť rozdelenie tried v škôlke podľa veku detí a od novembra začať v škôlke s výukou anglického jazyka z učebníc *Cookie a friends*.

Do školy sme z OZ pri ZŠ zakúpili nové učebnice angličtiny pre druhý ročník *Happy House 2*. Naši štvrtáci sa opäť bez problémov uchytili na plnoorganizovaných (aj výberových) školách a patria k žiakom s lepšími výsledkami.

Projekt Comenius - Marianka

V októbri sa uskutočnilo ďalšie stretnutie učiteľov v rámci programu Comenius. Hostiteľskou stranou bola tentoraz škola v Marianke. Aj podľa našich hostov z Rakúska a Fínska patrilo toto stretnutie k doposiaľ najvydarenejším.

Za všetkým bolo opäť mnoho obetavej práce učiteľov (slávnostné pohostenie zabezpečili **pani učiteľky Paiserová, Marošová a Bmová**) na dôstojnú reprezentáciu prispelo aj Občianske združenie pri ZŠ. Vďaka za ústretový prístup rodičov – v škole sme sa predstavovali tzv. „**jablčkovým dňom**“ – koláče z jablák v tej najrôznejšej podobe. Vďaka tunajšej

farnosti, hlavne **pátrovi Augustínovi** - počas pobytu nám poskytol 9 miestne vozidlo a hostí sme mali ubytovaných v Exercičnom dome.

Začiatkom novembra sme uskutočnili konferenčný hovor ~30 minútové spojenie cez Skype všetkých zúčastnených strán. Deti sa navzájom predstavili, čo to povypytovali a čosi aj zaspievali. Všetko prebehlo v jazyku anglickom a všetci mali z toho veľkú radosť.

Foto: Marcel Porges

Olympiáda malotriedok

V októbri sme tiež absolvovali "Veselú olympiádu malotriedok" v Perneku. Bolo radostné vidieť, že malotriedky na Záhorí žijú a decká naozaj súťažili (žiadna znudenosť veľkých škôl).

Projekt Konto Orange

September a október sa niesli v znamení dobudovania detského ihriska na školskom dvore.

V Občianskom združení sme boli úspešní v programe Konta Orange a získali sme 90tis Sk v programe Šanca pre váš región.

Postupne sme zakúpili:

- trampolínu, v cene **18 000,-Sk**
- parkové lavičky (7ks) v cene **54000,-Sk**
- streetbalový kôš v cene **28000,-Sk**

Foto: Marcel Porges

Foto: Marcel Porges

Foto: Marcel Porges

Opäť sa to nezaobišlo bez dobrovoľníckej práce najmä pri osadení streetbalového koša. Pri skladaní trampolíny asistovala aj Dominika Tarabová. Musím tiež vyzdvihnúť ústretový prístup od všetkých dodávateľov (T-Parky, AGL Smartoy, Basket Poprocky, Sportech a Piansport), ktorí nám dali dobré ceny so zľavou, zabezpečili dopravu. Nakoniec som presvedčený, že každý z nich bol s výsledkom u nás spokojný, je to pre všetkých veľmi dobrá referencia. Opäť sme preinvestovali viac (100tis) a opäť sme prostriedky navyše (10tis) uhradili z Občianskeho združenia pri ZŠ z príspevkov 2% z daní.

Záver

Nuž, hore uvedené je vlastne sumár diania v školstve v Marianke za rok 2008. Naším cieľom je vytvoriť miesto, kde deti získavajú vzdelanie, rozvíjajú si svoj vzťah k okoliu. Dieťa na ihrisku nie je samo ako na vlastnom dvore, buduje si vzťah k svojim rovesníkom, spoznáva nových kamarátov. Ihrisko pri škole sa určite stalo aj miestom stretávania rodičov a starých rodičov, miestom, kde sa spoznávajú, pobavia, poradia.

Je to práca, ktorá stojí dosť námahy, výsledky sú však jasné a "hmatateľné". Zachovajte nám prosím v tomto úsilí priazeň, v zanedbanej a mnohokrát až znehodnotenej obci Marianka je čo doháňať. Aj tento rok sa chceme uchádzať o 2% z Vašich daní a každú Vašu podporu a záujem si vážime. Naším najbližším cieľom bude dobudovať hraciu plochu pre streetbalové ihrisko a upraviť hraciu plochu pre loptové hry (zrovnať a vysadiť trávnik). Dianie v škole a obci je priebežne dokumentované na webovskej stránke obce

www.marianka.sk

Marcel Porges

Obnova Mariánskych kaplniek vo Svätom údolí

V lete sa v plnom prúde rozbehla pamiatková obnova šiestich Mariánskych kaplniek, ktoré sú umiestnené v línii medzi kostolom a kaplnkou Svätej studne. Samotnú obnovu predchádzalo nové zastrešenie kaplniek a úprava terénu v ich okolí s cieľom obmedziť množstvo vody stekajúcej zo svahov rovno do základov kaplniek. Súčasťou sanačných opatrení podľa posudku a projektu Ing. Pichovej bolo aj zrealizovanie vertikálnej izolácie základových murív a odstránenie zavlhnutých omietok v dolnej časti stavieb.

Myšlienka na vybudovanie „Mariánskej cesty“ vznikla koncom 17.storočia, kedy pavlínsky rád začal s veľkorysou úpravou celého údolia. Bolo to obdobie relatívneho pokoja a mieru po porážke Turkov pri Viedni (1683), čo sa prejavilo aj v náraste zbožnosti a v počte pútnikov navštevujúcich hlavnú mariánsku svätyňu. Po vzniku kaplnky sv. Anny (1691) a kaplnky Svätej studne (1696) došlo na prelome 17. a 18. storočia k vybudovaniu prvej mariánskej kaplnky, umiestnenej najbližšie ku kostolu. Po dlhšej prestávke bol zámer dokončený v priebehu niekoľkých rokov – v 20-tych rokoch 18. storočia vzniklo zvyšných päť kaplniek s nasledovným zasvätením : Narodenie Panny Márie, Zvestovanie Panne Márii, Navštívenie, Magnificat a Zasvätenie malého Ježiša v chráme. V týchto piatich kaplnkách sa nachádzajú zvyšky interiérovej freskovej výmalby, ktorú zhotovil neznámy barokový maliar vo veľmi dobrej kvalite. Prvá kaplnka mala odlišný osud – koncom 19. storočia bol jej interiéer prerobený, baroková výzdoba bola odstránená a kaplnka bola zasvätená Panne Márii Tálenskej, ktorej je venovaný oválny reliéf nad obetným stolom.

Reštaurátorské práce v interiéri kaplniek majú za cieľ očistiť od premalieb pôvodnú barokovú freskovú výmalbu a vrátiť jej v čo najväčšej možnej miere výraz z 18. storočia. Súvisia s tým aj práce na obnove omietkových prvkov výzdoby, akými sú plastické pilastre, profilované rímasy a sokle v interiéri aj exteriéri. V neposlednej miere sa reštaurujú aj kovové a kamenné doplnky, ako sú mrežové dvere, kríže na štítoch a schody. Všetky tieto práce zabezpečujú

kvalifikovaní odborníci – reštaurátori: akad. mal. Vojtech Mýtnik (I., III., IV., V. a VI. kaplnka), akad.mal. Ján Hromada (II.kaplnka) a akad.soch. Miroslav Černák (všetky kamenné a kovové prvky).

Oproti poznatkom získaným predchádzajúcim architektonicko-historickým výskumom (PhDr. Ivo Štassel) sa pri realizácii obnovy objavili niektoré nové detailné zistenia, ktoré pomôžu pri stanovení farebnosti fasád, alebo určení farebných a plastických detailov výzdoby interiéru. Podľa nálezov fragmentov pôvodných farieb budú fasády kaplniek natreté v dvoch odtieňoch svetlej okrovej farby. Interiéry budú poňaté individuálne, ale ich jednotiacim prvkom bude svetločervená úprava niektorých detailov (pilastre, obetný stôl), imitujúca červený mramor. Zaujímavosťou je objav pôvodného nápisu nad vstupom do II. kaplnky, ktorý je citátom z Písma a je písaný v latinčine. Do všetkých kaplniek bude osadená tehlová dlažba rovnakého rozmeru a farby, akú mala pôvodná baroková dlažba, nájdená v II. kaplnke.

Záverečné práce na vonkajších omietkach a na vnútornej výzdobe budú pokračovať až na jar. Vtedy, po dokončení náterov a položení novej dlažby, sa kaplnky zaskvejú v plnej kráse a bude možné vidieť ich znova v takej podobe, akú mali pred 280 rokmi. K tomu príspeje aj nenápadné nasvietenie interiérov, vďaka ktorému bude výsledok namáhavej práce mnohých odborníkov dobre viditeľný.

Za farský úrad PhDr. Ivo Štassel

POĎAKOVANIE

aktivity počas celého roka. Veľmi nás potešilo, že aj naši susedia – mestská časť Záhorská Bystrica, sa rozhodla pomôcť nám pri rekonštrukčných prácach na kaplnkách a mestské zastupiteľstvo so starostom odsúhlasilo príspevok 50.000,- Sk. Vďaka. Tých, ktorí nás podporujú zahrňame do našich modlitieb a za všetkých darcov obetujeme polnočnú sv. omšu v našom chráme 24.decembra 2008.

Každý nech dá, ako si predsavzal v srdci, nie s nevôľou ani z donútenia, lebo ochotného darcu miluje Boh.” /z 2 Kor.9,7/

páter Augustín Juraj Kardoš, administrátor

Farský úrad v Marianke srdečne ďakuje všetkým šľachetným darcom, ktorí venovali peňažné dary na rekonštrukciu Mariánskych kaplniek a na iné práce spojené s obnovou ostatných objektov a celého Svätého údolia. Sú to ľudia, firmy, ktorí majú v zaľúbení Marianku, pútnický areál a v rámci svojich možností veľmi ochotne a zo srdca podporujú naše

Kde sa podeli korpusy z krížov?

Križ pred pútnickým chrámom aj križ na Kalvárii sú od júla t.r. bez korpusov ukrižovaného Ježiša. Tieto drevené sochy boli demontované s cieľom zreštaurovať ich a vyrobiť kópie. Obidva drevené korpusy už boli viackrát reštaurované. Drevené sochy sú poveternostnými vplyvmi mimoriadne namáhané a poškodzované. Bolo dohodnuté s reštaurátormi (akad. soch. M. Štaudt, akad. soch. M. Černák) a Krajským pamiatkovým úradom korpusy z krížov demontovať, zreštaurovať a vyrobiť kópie - epoxidové odliatky, ktoré budú osadené na obidva kríže.

Počas júla a augusta prebiehali reštaurátorské práce na drevených sochách ukrižovaného Ježiša. Dnes je už vyrobená forma z korpusu z XII. Zastavenia z Kalvárie, do ktorej budú odlievané kópie. Originály sa budú ešte ďalej reštaurovať. Vzhľadom na to, že ide o drevené sochy, časová náročnosť reštaurovania je závislá aj od doby, ako rýchlo sa drevo zbaví prebytočnej vlhkosti.

Naším zámerom je, aby pred Veľkým týždňom (marec 2009) bol nainštalovaný nový korpus na XII. zastavenie krížovej cesty. Následne by sme radi začali s obnovou samotného XII. zastavenia, ktorá je v štádiu príprav.

Za farský úrad M. Makovická

SOCHA

sv. Antona Paduánskeho

opäť v Marianke

Na prvý pohľad sa križovatka ciest Bystrická a Budovateľská od apríla roku 2006 zdala akási iná - priestrannejšia, prázdnejšia... Socha, ktorá je neodmysliteľnou súčasťou tohto miesta tu zrazu nebola.

Často sa v dedine viedli debaty o tom, ako je táto socha ohrozovaná veľkými autami, ktoré majú problém prechádzať úzkymi cestami na tejto križovatke. Iní zas obdivovali sochárske dielo, ktoré bolo z roka na rok v horšom stave. Každému, kto „mal oči“ pre túto sochu neraz preblysko myslou, že by nebolo dobré, keby Marianka o ňu prišla. Našťastie obavy zostali len obavami. Dňa 6. apríla 2006 bola socha svätého Antona Paduánskeho demontovaná a dočasne premiestnená do ateliérov Vysokej školy výtvarných umení, kde v októbri 2006 boli začaté práce na jej reštaurovaní. Vlastník – Farský úrad Marianka, okrem finančných prostriedkov na reštaurovanie, musel pred demontážou a reštaurovaním zabezpečiť všetky potrebné povolenia od Krajského pamiatkového úradu a Pamiatkového úradu SR. Potom nasledovali reštaurátorské výskumy, spracovanie návrhu na reštaurovanie, ich schvaľovania a nakoniec vlastné reštaurovanie. Tento proces nebol jednoduchý. Socha svätého Antona Paduánskeho je Národná kultúrna pamiatka, je zapísaná v Ústrednom zozname

pamiatkového fondu pod číslom 10667/1. Je to samostatne stojaca kamenná prístenná socha z prvej polovice 18. storočia (podľa datovania v kartuši kamenného podstavca - r. 1728).

Socha stvárňuje svätca, sv. Antona Paduánskeho, odedého v mníšskom (františkánskom) rúchu - v habite s kapucňou a v náručí drží malého Ježiša. Socha bola v zlom technickom stave. Statika sochy bola výrazne porušená úbytkom kamenného materiálu. Vplyvom poveternostných podmienok bol jej povrch do veľkej miery degradovaný. Aj laikom boli viditeľné úbytky na soche, ako napr. chýbajúca pravá časť tváre Ježiša, ľavá ruka od lakťa, či viditeľné úbytky na tvári, kučerách, i ošatení svätca. Podstavce boli taktiež v narušenom stave, najmä hruškovitý podstavec s erbom a iniciálami. Nakoniec sa však reštaurátorské dielo podarilo, čoho sme všetci svedkami. Vďaka patrí Doc. Jaroslavovi Kubovi, akad. soch. a art. Mgr. Gabrielovi Strassnerovi, pod ktorých vedením práce vykonával Bc. Martin Šenigla. Nebolo to len vlastné reštaurovanie, ale aj demontáž a osádzanie sochy. Tu je treba spomenúť ochotu p. Janka Čajana, s pomocou ktorého to prebehlo bez problémov. Vzhľadom na už spomínanú nebezpečnú polohu sochy, bolo potrebné stavebne

pripraviť nové miesto osadenia. Administrátor farnosti páter Augustín oslovil pána Petra Žalmana, ktorý je majiteľom pozemku v bezprostrednej blízkosti sochy, so žiadosťou posunúť sochu ďalej od križovatky, smerom k jeho domu. Znamenalo to prerobiť oplotenie a zmenšenie predzáhradky pána Žalmana, ktorý veľmi ochotne a bez námietok hneď súhlasil. Aj touto cestou mu ešte raz vyslovujeme srdečné poďakovanie, za ochotu a pochopenie. O dva dni začali práce na úpravách, ktoré hravo zvládli p. Borák, Németh, Novák a Brodziansky. Prekládku rozvodnej skrinky káblovej televízie zabezpečil p. Záhora. Dňa 10. júna 2008 bola socha svätého Antona Paduánskeho osadená. Križovatka nadobudla späť svoj tradičný vzhľad. Socha je opäť v Marianke, obnovená, krásna.

Na záver by sme Vás všetkých chceli poprosiť, aby ste si všimli svoje okolie a vážili si to, čo doma máme. Už 8. júla sa niekto snažil odlomiť svätožiariu na hlave svätca a 5. septembra na hlave Ježiša. Určite je táto ligotavá súčasť sochy lákavá pre tých, čo s úlovkami navštevujú zberné suroviny, alebo tých čo doma skladujú „trofeje“. No verte, že tento iba vyleštený kov má hodnotu len tu – na soche.

Za farský úrad M. Makovičká

Haló, haló, haló! Počuli ste už o tom,

**že v piatok 5. decembra
sa v Marianke zastavil**

Mikuláš?

Prišiel s anjelom a priplížil sa k nim aj príšerný čert. Na nádvorí rozsvietil stromček, porozdával deťom darčeky a ponáhlal sa ďalej potešiť aj iné deti. U nás v Marianke obdaroval 102 detí. Ďakujeme všetkým, ktorí sa pričínili o to, aby Mikuláš neobišiel Marianku, pátrovi

Augustínovi, že Mikuláša pozval, anjelovi, čertovi, tetuškám, čo pomáhali Mikulášovi zabaliť balíčky a darcovi, ktorý ich finančne podporil. Mikulášovi prišli do Marianky zaspievať pár pekných pesničiek aj mladé nádejné speváčky zo ZUŠ na Háľkovej ulici v Bratislave. Srdečná vďaka patrí aj nášmu priateľovi, ktorý krásne ozdobil stromček, čo nebolo vôbec jednoduché, pretože tento stromisko má 30 m! Rozžiarený stromček priniesol do Marianky slávnostnú vianočnú náladu.

Veríme, že Mikuláš bol s marianskymi deťmi spokojný a o rok príde zas.

*Pozvánka
na adventný koncert*

**dňa 20. decembra 2008
o 19:00 hod
v pútnickom chráme v Marianke**

**účinkuje zbor sv. Ondreja pod vedením
R. Dinušapredstaví sa so skladbou
Vianočná omša zo zborníka
Harmonia pastoralis od P.C. Zruneka**

Farský úrad Marianka

Receptár

Novoročná polievka

Potrebuje:

- 1 sliepka ● 30 dkg údené mäso
- 20 dkg šunky ● 2 klobásky ● 1kg koreňovej zeleniny (mrkva, petržlen, celer) ● 2 ks cibule, 3 strúčiky cesnaku ● olej ● soľ ● nové korenie ● čierne korenie ● vegetu ● jačmenné krúpy
- 2 lyžice paradajkového pretlaku
- bielu fazuľu ● kel ● kapustu

Ako na to: Cez noc si necháme namočiť fazuľu. Sliepku zalejeme vodou, osolíme, pridáme korenie, vegetu a varíme. Keď je sliepka mäkká, vyberieme ju a necháme vychladnúť. Vývar scedíme. Koreňovú zeleninu, údené mäso, šunku, klobásky nakrájame na kocky a orestujeme. Orestujeme aj cibuľku s cesnakom. Všetko spojíme a zalejeme vývarom. Pridáme namočenú fazuľu, jačmenné krúpy, paradajkový pretlak a varíme až je všetko mäkké. Potom pridáme nakrájanú kapustu s kelom a varíme asi 5 minút. Polievka je hustá, je s ňou veľa roboty, ale je veľmi dobrá po silvestrovskej noci.

Dobrá chuť 1.1. 2009

Pomazánka na topinky

Potrebuje:

- 10 dkg burských orieškov (zomletých)
- 10 dkg údeného syra (nastrúhaného)
- soľ, čierne korenie ● 3 lyžice horčice
- 3 lyžice kečupu ● 2 lyžice aivar alebo paprikovú pomazánku ● 2 lyžice vorec-trovej omáčky ● 2 lyžice sójovej omáčky
- 1 lyžicu mletej papriky ● 1 cibuľu (najemno nakrájanú) ● 2-3 strúčiky cesnaku (roztlačený)

Takto sa to podarí:

Všetky suroviny dobre spojíme, premiešame a natierame na topinky.

Vynikajúce mäso v horčici

Potrebuje:

- 8 plátkov mäsa, buď bravčové, vykostoné kuracie stehná, alebo kuracie prsia
- trocha oleja ● kelímok kremárskej hor-

čice ● 4 veľké cibule ● 6 strúčikov cesnaku ● 1/2 litra bujóna ● soľ a čierne korenie

Ako na to: Mäso naklepeme. dáme do misky, posolíme, okoreníme, zalejeme horčicou zmiešanou s malým množstvom oleja. Pridáme nakrájanú cibuľu aj cesnak. Takto naložené mäso sa nechá cez noc naložené. Na druhý deň prudko opečieme, podlejeme bujónom a dá sa do trúby zapieť. Najprv zakryté a potom sa odkryje a nechá upiecť.

Ovocné krémeše s jablkam

Potrebuje:

cesto:

- 5 vajec ● 150 g polohrubej múky
- 150 g práškového cukru ● 1/2 balíčka prášku do pečiva ● 3 polievkové lyžice vody

Jablková plnka:

- 1 kg očistených jablák ● 2 balíčky vanilínového cukru

Pudingová plnka:

- 700 ml mlieka ● 2 balíčky Zlatého klasu ● 100 g práškového cukru
- 40 g kryštáľového cukru ● 200 g masla

Na ozdobu:

- 250 ml smotany na šľahanie
- nastúhanú čokoládu

Ako na to:

Očistené jablká postúhame a zmiešame s vanilínovým cukrom. Plech vylážime alobalom a rozotrieme naň jablkovú masu. Na cesto oddelíme žltky a bielky. Žltky vymiešame s cukrom do peny, pridáme vodu. Múku zmiešame s práškom do pečiva a pridáme do žltkov. Nakoniec zľahka vmiešame vyšľahaný sneh z bielkov. Cesto rovnomerne nalejeme na jablká a dáme piecť do rúry vyhriatej na 160°C. Z mlieka, Zlatého klasu a kryštáľového cukru uvaríme puding. Maslo vymiešame s práškovým cukrom do penista a pridáme vychladnutý puding. Dôkladne zmiešame. Upečený a vychladnutý koláč preklopíme a odstránime alobal. Pudingovú náplň opatrne rozotrieme na jablkovú plnku. Vyšľaháme šľahačku a natrieme na pudingovú vrstvu. Nakoniec ozdobíme nastrúhanou čokoládou a dáme stuhnúť do chladničky.

A fčiléky trošku záhoráčtiny Francúzske krumple trošku ináč

- 11/2 kg krumplí ● 3 kurací klobásky ● 3 paprikové kuobásky ● anglická suanina ● 2 zelené papriky ● búrka ● horčica ● kečup ● syr niva

Surové krumple, ošúpeme a nakrájame na puátky. Kuobásky nakrájame na kolečka, anglický suaninu jak sa podarí, zelené papriky na štvorce a nivu nastrúhame. Ukrojíme si väčší kus alobalu, aby sme mjeli do plechu na dno, na kraje a na zakrytí. Na alobal dáme nakrájané krumple, natreme horčicou a kečupom. Na krumple nasypeme nakrájané kuobásky, papriku, suaninu, búrku a na to šecko nastrúhame syr niva. Potom zebereme alobal, ktorý prečniva na bokoch plechu a poradne zakryjeme ceú tú dobrotu. A šupneme do trúby. Asi 3/4 hodiny pečie. Kto jak ľúby môže si dať viac krumplí alebo kuobás.

Slovník:

krumple- zemiaky
kuobásky- klobásky
suanina- slanina
búrka- pórek

Orešanky

- 250 g mletých orechů ● 250 g práškového cukru
- 1 bílek

Bílková poleva:

- 1 bílek ● 150 g práškového cukru ● 1 užíčka citrónovej šťavy

Orechy, cukr a bílek zmiešame a spravíme cesto. Cesto rozvalkáme na desce posypanej práškovým cukrom na obdĺžnik. Potrebujeme bílkovou polevou a nakrájame nožem namočeným ve vode na tyčinky, ktoré dávame na plech vyuožený pečicím papírom. A v trúbie pomáui upečeme.

Milí čitateľé Mariatálu,

Dúfam, že tý recepty, ktoré sem vám poradziua aj robíte, lebo sú to recepty veľic dobré a vyskúšané.

V novém roku 2009 vám prajem hodne zdravjá, hodne europenez, rodzinu, ktorá vás chápe a moc posúcha a lepší spouňazívaní medzi starousadlíkma a občanú kerí sa do Marjatálu nascehovali ale aj prihuásili a pri varení z mojich receptú trpezlivosť.

A pri jedení

Dobrá chuť vám praje tecinka kuchárka, cukrárka Zlochová.

Najlepšie čaje na jeseň

Broskyňovo-marhuľový čaj

Na mladosť

Ak sa sniečko už dlho na oblohe neobjavilo, pomôže čajový punč zo sušených broskyň a marhúľ.

Účinkok: Oba tieto sladké plody obsahujú veľké množstvo látok (karotínoidov), vďaka ktorým sa vaša pokožka aj vlasy budú cítiť ako na relaxačnom pobyte. Tieto zdravu prospešné látky podporujú aj krvotvorbu. Ako na to? Zmiešajte zelený čaj so zmesou sušených broskyňových a marhuľových kúskov a zalejte vriacou vodou.

Extra tip: Skúste čaj rooibos s kúskami broskyne. Rooibos obsahuje veľké množstvo minerálov a stopových prvkov a pomáha aj pri liečbe kožných ekzémov.

Čaj s mäťou a so škoricou

Zlepšuje zmysly

Čakajú vás ťažké rozhodnutia a koncentrácia musí fungovať na sto percent? Mäta a škoricca pomôžu vyriešiť tieto úlohy zázračne rýchlo.

Účinkok: Zelené lístky mäty v spolupráci s aromatickým korením pôsobia aj na náš čuch. Ich intenzívne vonné esencie vás preberú, zvýšia koncentráciu, pomáhajú napríklad pri dlhej ceste autom nepodliehať únave.

Extra tip: Bolí vás brucho? Mäta upokojí žalúdok a okamžite vás oslobodí od kŕčov a nadúvania.

Citrusový čaj s rozmarínom

Postaví na nohy

Krvný tlak vám neustále klesá a krvný obeh je akýsi spomalený? Ak ešte k tomu vášmu organizmu chýba energia, vyskúšajte aromatickú ihličnatú bylinku z juhu!

Účinkok: Rozmarín je plný éterických olejov, ktoré zlepšia prekrvenie a posilnia nervový systém. Na prípravu čaju zalejte čerstvú alebo sušenú vetvičku rozmarínu vriacou vodou.

Extra tip: Plátky citróna v bylinkovom čaji zásobia vaše telo vitamínom C.

Čaj s limetu a citrónovej trávy

Posilní imunitu

Ak začne každý vo vašom okolí kýchať a kašľať, treba posilniť imunitu.

Účinkok: Limety a citróny vďaka svojej obrovskej porcii vitamínu C pomáhajú vybudovať prvotriedny ochranný štít proti vírusom.

Extra tip: Zelený čaj ako základ pomáha prostredníctvom zinku, ďalšieho ochrancu imunity, ubrániť sa proti vírusom. Pridajte si do čaju citrónovú trávu, ktorá pohladí dušu, zároveň upokojí a zlepši náladu.

Čaj zo zmesi sušených plodov

Dodá energiu

Ste unavená a nemáte na nič energiu? Doprajte si vitamínovú bombu z pohára.

Účinkok: Chutný čaj zo sušených plodov bazy, čučoriedok, ríbezlí a černíc zásobí telo extra porciou vitamínu C, ktorý nás nabije energiou. Sekundárne rastlinné látky prečisťujú cievy.

Extra tip: Objavili sa prvé príznaky škrabania v hrdle? Osladte si tento ovocný čaj 1 čajovou lyžicou medu.

Čaj z ginka a pomarančov

Trénuje mozog

Nedarí sa vám udržať v tomto počasí koncentráciu? Máte pocit, že zleniveli aj sivé bunky v mozgu? Tak to vám zaručene pomôže čaj z ginka.

Účinkok: Lísty ginka obsahujú mnoho zázračných látok, ktoré pomáhajú lepšie okysličovať mozog. Znamená to, že sa vám už tak nebude motať hlava a ani sústredenie vám už nebude robiť problémy.

Extra tip: Vyskúšajte zelený čaj s ginkom a pomarančovými kvetmi. Pomarančové kvety rozptýlia melanchóliu a sú aj expertmi v boji proti závratom.

Šípkový čaj s čili

Zdvihne náladu

Život sa s vami zahráva a vy sa utápate v žiali? Tento drobný lesný plod dá všetko do poriadku.

Účinkok: Už len červená farba sama osebe zdvihne náladu. Skutočným liekom na smutné obdobie je vitamínová zmes šťavnatej a chutnej šípky.

Extra tip: Štipka čili korenia prinesie do šípkového čaju, pikantnú chuť a určite vám zdvihne náladu.

10 superpotravín

1. Strukoviny

(hrach, šošovica, fazuľa, sója)

Prevenčné: strukoviny pomáhajú predchádzať srdcovým ochoreniam, poruchám krvného obehu a rakovine hrubého čreva. Znižujú aj hladinu cholesterolu.

Výživové: sacharidy a vláknina (na získanie energie), vitamíny skupiny B, vitamín A, C, niacín a minerálne látky (draslík, fosfor, horčík, železo, zinok a mangán).

Omladzujúce: sója sa v Ázii výrazne podieľa na dlhovekosti miestnych obyvateľov.

Ako často * 3 - 4 x týždenne (či už ako kaša, prívarok, alebo naklíčené do šalátov).

2. Ľanový olej a semená

Prevenčné: znižujú krvný tlak a hladinu cholesterolu v krvi, redukujú riziko infarktu. Zbavujú telo toxínov.

Výživové: dôležité nenasýtené mastné kyseliny omega 3, ktoré sa v bežnej strave nevyskytujú.

Omladzujúce: vysoký obsah antioxidantov, ktoré vás budú chrániť pred zhubnými nádormi.

Ako často * Jedna lyžica oleja denne.

3. Horká čokoláda

Prevenčné: pozitívne pôsobí proti stresu a depresii, znižuje vysoký krvný tlak.

Najkvalitnejšie sú druhy, ktoré obsahujú minimálne 70 - 80 % kakaa (napr. Lindt).

Výživové: antioxidanty, železo, zinok a vitamíny B.

Omladzujúce: vďaka vysokému podielu kakaa obsahuje aj čokoláda rastlinné flavonoidy a pôsobí tak antioxidantne. Zlé správy pre tie, ktoré sú závislé od mliečnej: tento efekt dosiahnete len pri horkej čokoláde.

Kolko * cca 50 g denne.

4. Citróny a limetky

Prevenčné: činné proti rakovine, v prevencii aterosklerózy a pri posilňovaní imunitného systému.

Omladzujúce: citróny a limetky sú skvelým zdrojom jedného z najdôležitejších prírodných antioxidantov, vitamínu C.

Ako často * Šťavu z jedného druhu ovocia 3 - 4 x týždenne.

5. Červené víno

Prevenčné: znižuje výskyt srdcových chorôb a rakoviny, zabraňuje ukladaniu tuku v tele, znižuje hladinu cholesterolu.

Omladzujúce: zázračné molekuly polyfenolov, ktoré spomaľujú starnutie, a flavonoidov, ktoré chránia telo pred voľnými radikálmi.

Ako často * Jeden pohárik denne (tu platí, že viac neznamená vyšší účinok, ale naopak).

6. Cesnak a cibuľa

Prevenčné: podporujú voľný prietok krvi, čím znižujú riziko srdcových chorôb a vysokého krvného tlaku. Červené a žlté odrody cibule navyše obsahujú zlúčeniny, ktoré znižujú riziko nádorových ochorení a majú protizápalové účinky.

Výživové: vysoký obsah vitamínov A, B, C, E a zinku.

Omladzujúce: cibuľa je účinná proti osteoporóze, čo je nezanedbateľný argument pre každý váš mladý krok.

Ako často * Strúčik cesnaku denne a cibuľu každý druhý deň.

7. Zázvor (d'umbier)

Prevenčné: stimuluje krvný obeh, má skvelé detoxikačné vlastnosti, zmierňuje nevoľnosť.

Výživové: horčík, zinok a vitamín B6.

Omladzujúce - vďaka detoxikačným vlastnostiam čistí organizmus a

ochráni vás pred ochoreniami rôzneho druhu.

Ako často * Zázvorový čaj alebo šťavu z čerstvého zázvoru zmiešanú s mrkvou, špenátom a repou každý deň.

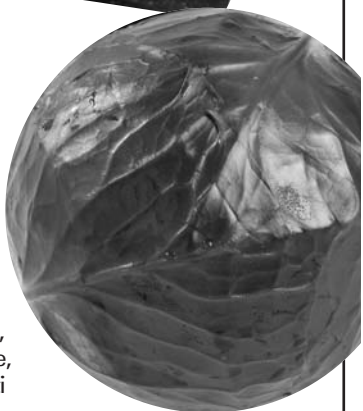
8. Červená kapusta

Prevenčné: pomáha predchádzať rakovine, pôsobí antidepresívne, zvyšuje odolnosť proti chorobám.

Výživové: železo (dôležité pre chudokrvných ľudí), vitamín C, acetylchlorín (antidepresívum), antioxidanty.

Omladzujúce: opäť je v hre vitamín C ako účinný antioxidant.

Ako často * Štvrť hlávky pokryje pätinu dennej potreby vitamínu C.

9. Vlašské orechy

Prevenčné: blahodarný vplyv na nervy a srdce.

Výživové: vysoko koncentrované bohatstvo esenciálnych mastných kyselín, vitamínu B6 a stopových prvkov ako zinok, meď a mangán.

Omladzujúce + S pokojnými nervami a srdcom fungujúcim ako švajčiarske hodinky budete večne mladá.

Ako často * Hrst denne.

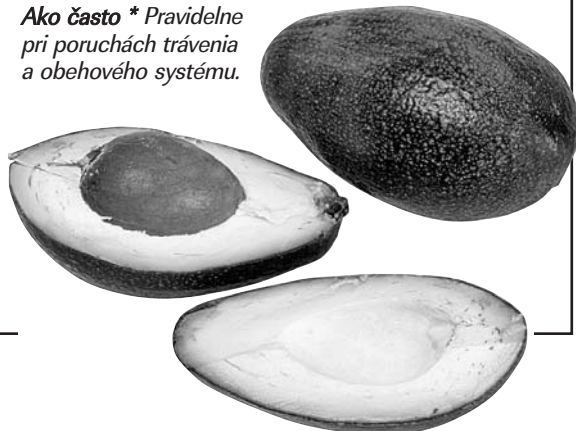
10. Avokádo

Prevenčné: znižuje LDL (zlý) cholesterol a vysoký krvný tlak.

Výživové: nenasytené mastné kyseliny, proteíny, vitamín E a B6, železo a vláknina.

Omladzujúce: obsahuje najväčšie množstvo vitamínu E z bežne dostupných druhov ovocia. "Éčko" je podobne ako vitamín C výborný antioxidant.

Ako často * Pravidelne pri poruchách trávenia a obehového systému.

Linka 102401 Bratislava – Marianka – Stupava – Borinka

Spoj č.11(X) – s odchodom Bratislava,AS o 5:55 hod. s príchodom Stupava,aut.st. o 6:25 hod. zmenený na čas s odchodom Bratislava,AS o 5:50 hod. s príchodom Stupava,aut.st. o 6:20 hod.

Spoj č.17(Xf) – s odchodom Bratislava,AS o 6:25 hod. s príchodom Stupava,aut.st. o 6:50 hod. zmena znamienka „X“ na „Xwf“. V dňoch školského vyučovania je spoj zlúčený so spojom č. 102402/11

Spoj č.19(c) – s odchodom Bratislava,AS o 6:35 hod. s príchodom Marianka,obec o 7:05 hod. zmenený na čas s odchodom Bratislava,AS o 6:40 hod. s príchodom Marianka,obec o 7:05 hod.

Spoj č.23(X) – s odchodom Bratislava,AS o 6:45 hod. s príchodom Stupava,aut.st. o 7:15 hod. zmenený na čas s odchodom Bratislava,AS o 6:55 hod. s príchodom Stupava,aut.st. o 7:25 hod.

Spoj č.45(c) – s odchodom Bratislava,AS o 13:00 hod. s príchodom Stupava,aut.st. o 13:40 hod. zmenený na čas s odchodom Bratislava,AS o 12:55 hod. s príchodom Stupava,aut.st. o 13:35 hod.

Spoj č.77(c) – s odchodom Bratislava,Patrónka o 16:00 hod. s príchodom Stupava,aut.st. o 16:25 hod. zmenený na čas s odchodom Bratislava,AS o 15:15 hod. s príchodom Stupava,aut.st. o 15:55 hod. (spoj je predĺžený v úseku Bratislava,AS-Bratislava,Patrónka)

Spoj č.91(Xr) – s odchodom Bratislava,AS o 17:05 hod. s príchodom Stupava,aut.st. o 17:45 hod. zmenený na čas s odchodom Bratislava,AS o 17:10 hod. s príchodom Stupava,aut.st. o 17:50 hod.

Nový

Spoj č.99(c) – s odchodom Bratislava,AS o 19:20 hod. s príchodom Stupava,aut.st. o 20:00 hod.

Spoj č.103(af) – s odchodom Bratislava,AS o 19:00 hod. s príchodom Borinka,Staré pece o 20:00 hod. zmenený na čas s odchodom Bratislava,AS o 19:15 hod. s príchodom Borinka,Staré pece o 20:15 hod.

Spoj č.123(Xw) – s odchodom Bratislava,AS o 6:35 hod. s príchodom Stupava,aut.st. o 7:25 hod. zmenený na čas s príchodom Stupava,aut.st. o 7:20 hod. Zmena znamienka „Xw“ na „X“. Spoj je zlúčený so spojom č. 125

Spoj č.125(c) – s odchodom Bratislava,Záh.Bystrica,Krče o 7:00 hod. s príchodom Borinka,Staré pece o 7:20 hod. zrušený. Spoj je v zlúčený so spojom č. 123 Nový

Spoj č.151(+k) – s odchodom Bratislava,AS o 13:40 hod. s príchodom Stupava,aut.st. o 14:15 hod.

Spoj č.20(c) – s odchodom Lozorno,most o 5:50 hod. s príchodom Bratislava,AS o 6:40 hod. zmenený na čas s príchodom Bratislava,AS o 6:35 hod.

Spoj č.28(c) – s odchodom Stupava,aut.st. o 6:20 hod. s príchodom Bratislava,AS o 7:00 hod. zmenený na čas s odchodom Stupava,aut.st. o 6:25 hod. s príchodom Bratislava,AS o 7:05 hod.

Spoj č.32(c) – s odchodom Stupava,aut.st. o 6:25 hod. s príchodom Bratislava,Patrónka o 6:50 hod.zrušený

Spoj č.34(X) – s odchodom Stupava,aut.st. o 6:30 hod. s príchodom Bratislava,AS o 7:15 hod.zmenený na čas s odchodom Stupava,aut.st. o 6:35 hod. s príchodom Bratislava,AS o 7:20 hod.

Spoj č.40(Xf) – s odchodom Stupava,aut.st. o 7:00 hod. s príchodom Bratislava,AS o 7:55 hod.zmena znamienka „X“ na „Xwf“. V dňoch školského vyučovania je spoj preložený na linku 102417/8

Spoj č.44(c) – s odchodom Stupava,aut.st. o 7:15 hod. s príchodom Bratislava,AS o 8:05 hod. zmenený na čas s odchodom Stupava,aut.st. o 7:10 hod. s príchodom Bratislava,AS o 8:05 hod.

Spoj č.58(c) – s odchodom Stupava,aut.st. o 13:50 hod. s príchodom Bratislava,AS o 14:30 hod.zmenený na čas s odchodom Stupava,aut.st. o 14:10 hod. s príchodom Bratislava,AS o 14:50 hod.

Spoj č.66(c) – s odchodom Stupava,aut.st. o 14:15 hod. s príchodom Bratislava,AS o 14:55 hod.zmenený na čas s odchodom Stupava,aut.st. o 14:05 hod. s príchodom Bratislava,AS o 14:35 hod.Spoj je vedený ako „zrýchlený“Nový

Spoj č.72(c) – s odchodom Stupava,aut.st. o 15:00 hod. s príchodom Bratislava,AS o 15:40 hod.

Nový

Spoj č.76(+k) – s odchodom Stupava,aut.st. o 14:25 hod. s príchodom Bratislava,AS o 15:05hod.

Spoj č.80(Xr) – s odchodom Marianka,obec o 15:35 hod. s príchodom Bratislava,AS o 16:10 hod. zmenený na čas s odchodom Marianka,obec o 15:25 hod. s príchodom Bratislava,AS o 16:00 hod.

Spoj č.94(c) – s odchodom Stupava,aut.st. o 18:40 hod. s príchodom Bratislava,AS o 19:10 hod.

Spoj č.120(6) – s odchodom Borinka,Staré pece o 20:30 hod. s príchodom Bratislava,AS o 21:30 hod.zmenený na čas s odchodom Borinka,Staré pece o 20:20 hod. s príchodom Bratislava,AS o 21:20 hod.

Spoj č.220(+f) – s odchodom Borinka,Staré pece o 20:30 hod. s príchodom Stupava,aut.st. o 20:45hod. zmenený na čas s odchodom Borinka,Staré pece o 20:20 hod. s príchodom Stupava,aut.st. o 20:35 hod.

Na spojoch linky bola vykonaná zmena aktualizácie znamienok prevádzkovania počas vianočných sviatkov a obdobia medzi vianocami až nového roka.

Náše poďakovanie patrí p. Romanovi Neumahrovi za podporu pri vydávaní obecného časopisu Mariatál

REDAKČNÁ RADA:

mariatál@marianka.sk

Predseda redakčnej rady

Ing. Milan Olexa PhD.

Členovia redakčnej rady:

Ing. Viliam Bolgáč, Edita Radačovská

Ing. Marcel Porges CSc.,Ing. Milan

Kopačka, Ján Móz, Ľudovít Juríček, Ing. Dušan Makovický

Grafická úprava: Alena Gábová

Foto na titulnej strane: Marcel Porges

mariatál@marianka.sk

www.marianka

OCHRANNÁ ZNÁMKA MARIATÁL REGISTROVANÁ NA ÚRADE PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA SR POD ČÍSLOM 223185.

VYDÁVA OBEC MARIANKA, INFORMAČNÝ SPRÁVODAJ MARIATÁL JE REGISTROVANÝ NA MINISTERSTVE KULTÚRY SR POD ČÍSLOM EV 1296/08.

Prepravu zabezpečuje : Slovak Lines, a.s., Rožňavská 2, P.O.BOX 35, 820 04 Bratislava 24, tel.0900/211312;0972/222222;12111;www.slovaklines.sk

km	Tč		1	3	5	11	7	17	121	19	25	123	21	23	31	29	33	35
0	0	0	1	od	Bratislava,AS													
2	2	2	2	2	Bratislava,Račianske myto													
5	5	5	5	3	Bratislava,Hroboňova ul.													
7	7	7	7	4	Bratislava,Patrónka													
10	10	10	10	5	Bratislava,Lamač,ZST													
11	11	11	11	6	Bratislava,Lamač,Vrančovičova													
12	12	12	12	7	Bratislava,krematórium													
16	16	16	16	8	Bratislava,Záh.Bystrica,Krče													
17	17	17	17	9	Marianka,rázc.													
18	18	18	18	10	Marianka,sklad ZPA													
18	18	18	18	11	Marianka,č.d.135													
19	19	19	19	12	Marianka,obec													
20	20	20	20	13	Marianka,č.d.135													
20	20	20	20	14	Marianka,sklad ZPA													
21	21	21	21	15	Marianka,rázc.													
16	16	16	16	8	Bratislava,Záh.Bystrica,ZS													
16	16	16	16	8	Bratislava,Záh.Bystrica,Krče													
23	19	25	25	18	Stupava,Mást													
23	19	25	25	19	Stupava,ZS													
24	20	26	26	20	Stupava,dóm dôchodcov													
24	20	26	26	21	Stupava,aut.st.													
25	21	27	22		Stupava,štadión													
26	22	28	23		Stupava,škol.str.													
27	23	29	24		Stupava,obora													
28	24	30	25		Borinka,Pila													
29	25	31	26		Borinka,dolná zastávka													
30	26	32	27		Borinka,ObU													
31	27	33	28	pr	Borinka,Staré pece													

f spoj 21 nepremáva od 24.12. do 25.12. f spoj 17 nepremáva od 29.12. do 31.12.,2.1.,5.1.
m spoj 35 vyčká v Tč 21 (Stupava,aut.st.) na linku 102417 spoj 24 najviac 5 min.

pokračovanie

km	Tč		41	45	53	43	151	47	51	49	55	57	61	63	59	77	73	75
0	0	0	1	od	Bratislava,AS													
2	2	2	2	2	Bratislava,Račianske myto													
5	5	5	5	3	Bratislava,Hroboňova ul.													
7	7	7	7	4	Bratislava,Patrónka													
10	10	10	10	5	Bratislava,Lamač,ZST													
11	11	11	11	6	Bratislava,Lamač,Vrančovičova													
12	12	12	12	7	Bratislava,krematórium													
16	16	16	16	8	Bratislava,Záh.Bystrica,Krče													
17	17	17	17	9	Marianka,rázc.													
18	18	18	18	10	Marianka,sklad ZPA													
18	18	18	18	11	Marianka,č.d.135													
19	19	19	19	12	Marianka,obec													
20	20	20	20	13	Marianka,č.d.135													
20	20	20	20	14	Marianka,sklad ZPA													
21	21	21	21	15	Marianka,rázc.													
16	16	16	16	8	Bratislava,Záh.Bystrica,ZS													
16	16	16	16	8	Bratislava,Záh.Bystrica,Krče													
23	19	25	25	18	Stupava,Mást													
23	19	25	25	19	Stupava,ZS													
24	20	26	26	20	Stupava,dóm dôchodcov													
24	20	26	26	21	Stupava,aut.st.													
25	21	27	22		Stupava,štadión													
26	22	28	23		Stupava,škol.str.													
27	23	29	24		Stupava,obora													
28	24	30	25		Borinka,Pila													
29	25	31	26		Borinka,dolná zastávka													
30	26	32	27		Borinka,ObU													
31	27	33	28	pr	Borinka,Staré pece													

f spoje 41,59 nepremávajú od 24.12. do 25.12. f spoje 51,57,73 nepremávajú od 29.12. do 31.12.,2.1.,5.1.
f spoj 151 nepremáva 1.1. h premáva taktiež 25.12.
k nepremáva 24.12.,25.12.,26.12.,12.4.

pokračovanie

km	Tč		81	85	87	89	91	95	97	105	99	103	107	111	113	117
0	0	0	1	od	Bratislava,AS											
2	2	2	2	2	Bratislava,Račianske myto											
5	5	5	5	3	Bratislava,Hroboňova ul.											
7	7	7	7	4	Bratislava,Patrónka											
10	10	10	10	5	Bratislava,Lamač,ZST											
11	11	11	11	6	Bratislava,Lamač,Vrančovičova											
12	12	12	12	7	Bratislava,krematórium											
16	16	16	16	8	Bratislava,Záh.Bystrica,Krče											
17	17	17	17	9	Marianka,rázc.											
18	18	18	18	10	Marianka,sklad ZPA											
18	18	18	18	11	Marianka,č.d.135											
19	19	19	19	12	Marianka,obec											
20	20	20	20	13	Marianka,č.d.135											
20	20	20	20	14	Marianka,sklad ZPA											
21	21	21	21	15	Marianka,rázc.											
16	16	16	16	8	Bratislava,Záh.Bystrica,ZS											
16	16	16	16	8	Bratislava,Záh.Bystrica,Krče											
23	19	25	25	18	Stupava,Mást											
23	19	25	25	19	Stupava,ZS											
24	20	26	26	20	Stupava,dóm dôchodcov											
24	20	26	26	21	Stupava,aut.st.											
25	21	27	22		Stupava,štadión											
26	22	28	23		Stupava,škol.str.											
27	23	29	24		Stupava,obora											
28	24	30	25		Borinka,Pila											
29	25	31	26		Borinka,dolná zastávka											
30	26	32	27		Borinka,ObU											
31	27	33	28	pr	Borinka,Staré pece											

f spoje 97,103,113 nepremávajú od 24.12. do 25.12. f spoje 87,89 nepremávajú od 29.12. do 31.12.,2.1.,5.1.
k nepremáva 24.12.,25.12.,26.12.,12.4. m na spoj 111 naväzuje v Tč 17 (Bratislava,Záh.Bystrica,Krče) linka 102402 spoj 74 do Bratislavy
r nepremáva 31.12.

Prepravu zabezpečuje : Slovak Lines, a.s., Rožňavská 2, P.O.BOX 35, 820 04 Bratislava 24, tel.0900/211312;0972/222222;12111;www.slovaklines.sk

opačný smer

km	Tč		2	6	8	12	18	24	16	14	20	26	30	28	36	34	38	42
0	0	0	28	od	Borinka,Staré pece	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
1	1	1	27		Borinka,ObU	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2	2	2	26		Borinka,dolná zastávka	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
3	3	3	25		Borinka,Pila	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
4	4	4	24		Stupava,obora	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
5	5	5	23		Stupava,škol.str.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
6	6	6	22		Stupava,štadión	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
7	7	7	0 21		Stupava,aut.st.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
7	7	7	0 20		Stupava,dqm dôchodcov	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
8	8	8	1 19		Stupava,ZS	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
8	8	8	1 18		Stupava,Mást	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
11	11	11	4 17		Bratislava,Záh.Bystrica,Krče	MHD	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
10	12	5 15			Bratislava,Záh.Bystrica,ZS	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
11	13	6 14			Marianka,rázc.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
11	13	6 13			Marianka,sklad ZPA	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
12	14	7 12			Marianka,č.d.135	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
13	15	8 11			Marianka,obec	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
13	15	8 11			Marianka,č.d.135	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
13	15	8 10			Marianka,sklad ZPA	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
14	16	9 9			Marianka,rázc.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
15	11	17	10 8		Bratislava,Záh.Bystrica,Krče	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
19	15	21	14 7		Bratislava,krematórium	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
20	16	22	15 6		Bratislava,Lamač,Vrančovičova	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
21	17	23	16 5		Bratislava,Lamač,ZST	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
24	20	26	19 4		Bratislava,Patrónka	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
26	22	28	21 3		Bratislava,Hroboňova ul.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
29	25	31	24 2		Bratislava,Račianske myto	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
31	27	33	26 1	pr	Bratislava,AS	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

f spoj 8 nepremáva od 24.12. do 25.12. f spoj 20 nepremáva od 29.12. do 31.12.,2.1.,5.1.
m na spoj 14 naväzuje v Tč 21 (Stupava,aut.st.) linka 102417 spoj 1 do Malacky,žel.st. r nepremáva 31.12.

Prepravu zabezpečuje : Slovak Lines, a.s., Rožňavská 2, P.O.BOX 35, 820 04 Bratislava 24, tel.0900/211312;0972/222222;12111;www.slovaklines.sk

opačný smer - pokračovanie

km	Tč		40	44	48	46	50	52	54	60	62	64	66	58	68	70	72	74	80
0	0	0	28	od	Borinka,Staré pece	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
1	1	1	27		Borinka,ObU	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2	2	2	26		Borinka,dolná zastávka	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
3	3	3	25		Borinka,Pila	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
4	4	4	24		Stupava,obora	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
5	5	5	23		Stupava,škol.str.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
6	6	6	22		Stupava,štadión	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
7	7	7	0 21		Stupava,aut.st.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
7	7	7	0 20		Stupava,dqm dôchodcov	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
8	8	8	1 19		Stupava,ZS	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
8	8	8	1 18		Stupava,Mást	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
11	11	11	4 17		Bratislava,Záh.Bystrica,Krče	MHD	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
10	12	5 15			Bratislava,Záh.Bystrica,ZS	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
11	13	6 14			Marianka,rázc.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
11	13	6 13			Marianka,sklad ZPA	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
12	14	7 12			Marianka,č.d.135	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
13	15	8 11			Marianka,obec	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
13	15	8 11			Marianka,č.d.135	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
13	15	8 10			Marianka,sklad ZPA	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
14	16	9 9			Marianka,rázc.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
15	11	17	10 8		Bratislava,Záh.Bystrica,Krče	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
19	15	21	14 7		Bratislava,krematórium	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
20	16	22	15 6		Bratislava,Lamač,Vrančovičova	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
21	17	23	16 5		Bratislava,Lamač,ZST	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
24	20	26	19 4		Bratislava,Patrónka	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
26	22	28	21 3		Bratislava,Hroboňova ul.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
29	25	31	24 2		Bratislava,Račianske myto	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
31	27	33	26 1	pr	Bratislava,AS	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

f spoje 50,62 nepremávajú od 24.12. do 25.12. f spoje 40,70 nepremávajú od 29.12. do 31.12.,2.1.,5.1.
r nepremáva 31.12.

Prepravu zabezpečuje : Slovak Lines, a.s., Rožňavská 2, P.O.BOX 35, 820 04 Bratislava 24, tel.0900/211312;0972/222222;12111;www.slovaklines.sk

opačný smer - pokračovanie

km	Tč		76	84	82	92	100	106	102	94	110	108	120	220	122	124
0	0	0	28	od	Borinka,Staré pece	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
1	1	1	27		Borinka,ObU	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2	2	2	26		Borinka,dolná zastávka	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
3	3	3	25		Borinka,Pila	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
4	4	4	24		Stupava,obora	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
5	5	5	23		Stupava,škol.str.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
6	6	6	22		Stupava,štadión	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
7	7	7	0 21		Stupava,aut.st.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
7	7	7	0 20		Stupava,dqm dôchodcov	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
8	8	8	1 19		Stupava,ZS	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
8	8	8	1 18		Stupava,Mást	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
11	11	11	4 17		Bratislava,Záh.Bystrica,Krče	MHD	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
10	12	5 15			Bratislava,Záh.Bystrica,ZS	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
11	13	6 14			Marianka,rázc.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
11	13	6 13			Marianka,sklad ZPA	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
12	14	7 12			Marianka,č.d.135	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
13	15	8 11			Marianka,obec	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
13	15	8 11			Marianka,č.d.135	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
13	15	8 10			Marianka,sklad ZPA	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
14	16	9 9			Marianka,rázc.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
15	11	17	10 8		Bratislava,Záh.Bystrica,Krče	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
19	15	21	14 7		Bratislava,krematórium	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
20	16	22	15 6		Bratislava,Lamač,Vrančovičova	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
21	17	23	16 5		Bratislava,Lamač,ZST	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
24	20	26	19 4		Bratislava,Patrónka	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
26	22	28	21 3		Bratislava,Hroboňova ul.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
29	25	31	24 2		Bratislava,Račianske myto	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
31	27	33	26 1	pr	Bratislava,AS	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

f spoje 82,108,122,220 nepremávajú od 24.12. do 25.12. f spoj 76 nepremáva 1.1.
f spoje 92,100,102 nepremávajú od 29.12. do 31.12.,2.1.,5.1. m na spoj 84 naväzuje v Tč 8 (Bratislava,Záh.Bystrica,Krče) linka 102401 spoj 75 do Marianka,obec
k nepremáva 24.12.,25.12.,26.12.,12.4. m na spoj 110 naväzuje v Tč 21 (Stupava,aut.st.) linka 102402 spoj 72 do Bratislava, AS
m na spoj 220 naväzuje v Tč 21 (Stupava,aut.st.) linka 102402 spoj 74 do Bratislava,AS r nepremáva 31.12.

Čas Vianočný

**Vinšujem ja vám na tieto sviatky v pitvore svornosť,
ponajprv šťastie, zdravie, v izbe lásku úprimnosť
hojné božské požehnanie, a na dieťkach radosť,
na poli úrody, v stodolách plienoty, aby ste boli veselí ako
v komore hojnosť, v nebi anjeli.**

